

Warbixinta

Wax-qabadka Kal-fadhigii 1^{aad} ee Golaha Wakiillada

03 August 2021 illaa 03 October 2021

November 2021

Arraar

Mudanayaal.

Si aynu u gudano hawlaha inoo qorshaysan kal-fadhigan 2^{aad} ee iminka aynu galnay isla markaana aynu u dardar galino, una dhameystirno hawlahii inaga baaqdey kal-fadhigii hore oo Goluhu Shaqooyin badan qabtay sida Ansixinta Xeer, Go'aano ama qaraaro Goluhu soo saaray iyo sidoo kale shaqooyinkii Gudiyada Golaha.

Hadaba, si aynu u gudano Waajibaadkeena yo hawlaha badan ee inoo qorshaysan kal-fadhigan darteed waxaan halkan idiinku soo gudbinaynaa wax-qabadkii kal-fadhigii 1^{aad} ee Golaha iyo wixii kale ee hawlo ah ama dhacdooyin ahaa.

Tusmada Warbixinta

Hordhac.....	5
Golihii 5 ^{aad} ee Wakiilladda Somaliland.....	6
Fadhigii ugu horeeyay ee Doorashadii Shir-gudoonka.....	7
Xil-wareejintii Shir-gudoonka Golaha	9
Wax-qabadkii Kal-fadhigii 1aad.....	11
<i>Warbixinadii Golewaynaha laga hor akhiraayay</i>	11
<i>Mashaariicdii Goluhu ka doodday</i>	11
<i>Xeerarka Sharci ee Goluhu Ansixiyay</i>	11
<i>Mooshinadii Golaha la horkeenay</i>	12
<i>Xeerarka Golaha horyaal ee Qab-yada ah</i>	13
Waxqabadka Guddiyada Golaha Wakiilada.....	14
<i>Gudidda Hawlaha Golaha (Business Committee)</i>	14
<i>Gudidda Joogtada iyo Anshaxa</i>	15
<i>Gudidda Deegaanka iyo Kh. Dabiiciga ah, Wax soo-sarka iyo Tamarta</i>	15
<i>Gudidda Daba-galka iyo Illaalinta Hantida Qaranka</i>	18
<i>Guddida Arimaha Bulshad</i>	21
<i>Gudidda Dastuurka, Garsoorka Cadaalada iyo Xuquuqal Insaanka</i>	23
<i>Gudidda Dhaqaalaha, Ganacsiga iyo Maaliyada</i>	25
<i>Guddida Hawlaha Guud, Gaadiidka, Guryaynta iyo Tiknooliyada</i>	27
<i>Guddida Arr. Dibadda, I. Caalamiga ah, Qorshaynta iyo Maal-gashiga</i>	28
<i>Guddida Arr. Shareecada, Dhaqanka iyo Qoyska</i>	30
Horumarintii Dhismayaasha iyo Xafiisyada Golaha	32
<i>In dib u habayn iyo Casriyayn lagu sameeyo hoolka Fadhiyada Golewaynaha</i>	32
<i>In dib u habeyn lagu sameeyo Xafiisyada Gudiyadda qaarkood</i>	32
<i>In dhisme hal dabaq ah lagu darro qaybta laybareeriga Golaha</i>	32
<i>In Goluhu si ku meel-gaadh ah u kiraysto Guriga Golaha ka dambeeya</i>	32
Aqoon-korodhsiyadii loo qabtay Mudanyaasha Cusub	34
Tababar Aqoon korodhsi oo ay qaar ka mid ah xildhibaanadu ka qaybgaleen.....	35

Tababar Aqoon korodhsi oo ay ka qayb-galeen xoghaymaha Guddiyadda Golaha Wakiilada.....	35
Wax-qabadkii Qaybta Maamulka Xoghaynta Golaha	36
Mudanyaasha Goboladii laga soo doortay ku noqday.....	38
<i>Xildhibaanada laga soo doortay Gobolka Saaxil:-</i>	38
Safaradii Dalka Dibaddiisa.....	40
<i>Safarkii Gudidda Arrimaha Dibadu ugu baxday Dalka Kenya</i>	40
<i>Safarkii Gudidda Arr. Dibada ee Gudoomiye ku-xigeenka 1aad hogaaminayay</i>	40
Wufuudihii iyo Madaxda kale Shir-gudoonku Kulamada la yeeshay	43
<i>kulanadii Shir-gudoonka iyo Hay'adda Madaxda UNSOM</i>	43
<i>Kulankii Shirgudoonka iyo UNDP</i>	44
<i>Kulankii Shir-gudoonka iyo Saraarkiisha IRI</i>	44
<i>Kulankii Shirgudoonka iyo Hay'adda CCF</i>	44
<i>Kulankii shirgudoonka iyo Ambassador-ka UK ee Somaliland iyo Somalia</i>	45
<i>Kulankii Shirgudoonka iyo Ambassador-ka Isutaga Emirates – UAE</i>	46
<i>Kulankii Shirgudoonka iyo Ambassador-ka Dalka Ethiopia</i>	46
<i>Kulankii Shirgudoonka iyo Ambassador-ka Dalka Taiwan</i>	46
Liiska Tixraacyada.....	48
<i>Sawiro Muujinaya Shaqooyin kala duwan</i>	48
<i>Ajandaha Kal-fadhigii 1aad</i>	51
<i>Liiska Mudanyaashii ku soo baxay Doorashadii 31 May</i>	52
<i>Liiska Guddiyada Golaha Cusub</i>	53
<i>Liiska Shakhsiyaadkii Golaha horyimi</i>	48

HORDHAC.

Xeer-dejinta dalku waxay ka mid tahay Saddexda tiir ee Qaranku ku qotomo, sida ku cad Dastuurka Jamhuuriyada Somaliland, kuwaas oo kala ah Xukuumada (Executive), Garsoorka (Judiciary) iyo Xeer-dejinta (Legislation).

Golaha wakiilladu waa mid ka mida ah labada aqal ee Baarlamaanka Somaliland ka kooban yahay, kuwaas oo kala ah (Guurtida iyo Golaha Wakiillada) oo marka la isku darro loogu yeedho Xeer-dejin ama Baarlamaan. Golahan Wakiillada ee la soo doortay 31 May 2021 waa Golihii labaad ee ku yimaada qaab doorasho toos ah, waana Golihii 5^{aad} (afraad) oo ay ka horeeyeen afar gole, saddexda gole ee kale waxay ku yimaadeen hab-beeleed (xulasho). Afartaas Gole ee Golahan ka horeeyay waxay kala ahaayeen:-

- Golihii Wakiillada ee lagu soo doortay shirweynihii Burco **1991 - 1993** kana koobnaa **(111)** xubnood.
- Golihii Wakiillada ee lagu soo doortay Shir-weynihii Beelaha Boorama **1993-1997** kana koobnaa **(75)** xubnood.
- Golihii wakiillada ee lagu soo doortay Shir-weynihii Beelaha Hargeysa **1997-2005** kana koobnaa **(82)** xubnood.
- Golihii wakiilada ugu horeeyay shacabku si toos ah u soo doorto September 2005kii, **2005-2021** kana koobnaa **(82)** xubnood.

Golaha Wakiillada waajibaadkooda, tilmaamtooda Guud iyo Awoodoodu waa Xubno ka wakiil ah dadweynaha, waana qeybta 1^{aad} ee Xeer-dejinta iyo ogolaanshaha iyo Illaalinta Siyaasada Guud ee dalka lagu hagayo iyo sidoo kale ansixinta heshiisyada dawliga ah ee ay ka mid yihiin kuwa siyaasadeed, dhaqaale iyo nabadgelyo ama kuwa keenaya culays maaliyadeed oo cusub oo aan ku soo aroorin miisaaniyadda, ama keenaya soo saarid ama wax-ka beddelid qaanuun iyo sidoo kale Ansixinta Wixii Maaliyad khuseeya oo ka mid yihiin ansixinta Miisaaniyada, Ogolaanshaha Cashuuraha, Assaasida Keydka Dhakhliga Somaliland, Daabacada Lacagta iyo habeynta nidaamyada dhaqaale iyo kuwa lacageed, Sida ku cad Qodobka 39^{aad}, Qodobka 53^{aad}, Qodobka 54^{aad} iyo Qodobka 55^{aad} ee Dastuurka Jamhuuriyada Somaliland.

Qaab-dhismeed-ka guud ee uu Golaha Wakiiladu leeyahay waxa u dheer inuu leeyahay Guddiyo u kala xilsaaran hawlo iyo shaqooyin kala duwan, waxanay ka kooban yihiin 10 Guddi Sida ku cad Xeer-hoosaadka Golaha Xeer Lr. 01/2021. Goluhu wuxuu yeeshay hal kal-fadhi oo kaliya tan iyo markii ay xilka la wareegeen 03 August 2021, kal-fadhigaas oo ahaa kal-fadhigii horeeyay. Hadaba warbixintan waxaynu ku soo koobaynaa Wax-qabadkii Golaha ee Kal-fadhigii 1aad iyo mudaddii fasaxa ee ka dambeysay wixii uu qabtay.

GOLIHII 5^{AAD} EE WAKIILLADDA SOMALILAND

Golahan Wakiilladu waa Golihii shanaad ee Wakiillada Somaliland yeelato laga soo bilaabo **18 may 1991kii** markii gooni isug taageeda la soo noqotay, waana Golihii labaad ee si toos ah shacabku u soo doorto, iyadoo Golihii ka horeeyay 2005tii si toos ah shacabku u soo doorteen, halka golahana lagu soo doortay doorashadii isku sidkanayd ee dalka ka dhacday **31 May 2021**. Doorashadaas isku sidkanayd oo ahayd doorasho shacabka Somaliland ay ku soo doorteen Golaha Wakiillada iyo Golayaasha Deegaanka Degmooyinka dalka, doorashadan oo ay isu-diwaangaliyeen **1,065,847** cod-bixiye, kana dhacday **2,709** goob-doorasho oo ka tirsan **23** degmo doorasho ee dalka, iyadoo musharixiinta ku tartamay tiradoodu **246** musharax oo u sharaxnaa Golaha Wakiilada iyo **552** musharax oo u sharaxnaa Golayaasha Deegaanka, kana kala tartamay saddexda xisbi qaran ee Kulmiye, Waddani iyo UCID.

Madaxweynaha Somaliland iyo Shacabka Somaliland u taagan inay Codkooda dhiibraan 31 May 2021

Doorahadani oo ay goob-joog ahaayeen beesha caalamka iyo ururada arrimaha bulshada ee dalka, waxa doorashadan lagu tilmaamay tii ugu wanaagsanayd uguna xasiloonida badnayd ee aan wax muran iyo is-maan dhaaf ahi ka iman. Natiijada hordhaca ahayd waxay komishanka Doorashooyinka Qaranku ku dhawaaqeen mudadii u dhaxaysay **02 illaa 06 June 2021** oo dhamaan degmooyinka iyo Gobolada dalka kaga dhawaaqeen, halka Maxkamada sare ay **07 July 2021** ay ansixisay natiijada Doorashada iyadoo ku raacday uguna dhawaaqday sidii Komishanka Doorashooyinku natiijada hordhaca ugu shaaciyeen, waxaana ku soo baxay **82** Mudane oo Golaha Wakiillada inay xubno ka noqdaan ku guulaystay, taas oo saddexda xisbi qaran u kala heleen Xisbiga Waddani oo ugu badnaa uu helay **33 Mudane**, halka Xisbi Xaakimka Kulmiye uu ka helay **30 Mudane**, Xisbiga UCID isna uu ka helay **21 Mudane**.

FADHIGII UGU HOREEYAY EE DOORASHADII SHIR-GUDOONKA

Fadhigan ugu horeeya wuxuu dhacay **03 August 2021**, waxa fadhigaas ka soo xaadiray **81 Mudane** oo ka tirsan 82 Mudane ee Goluhu ka kooban yahay, halka 1 Mudane uu fadhigaas ka maqnaa, fadhiga 1^{aad} ee Golaha Wakiillada wuxuu Gudoomiyaha Maxkamada sare ku dhaariyay Mudanayaasha cusub isagoo gobol-gobol loo dhaariyay sida Qodobka 44^{aad} ee dastuurku dhigayo, sidoo kale waxay isla fadhigaas ugu horeeya lagu dooranayaa Shir-gudoonka Golaha oo kala ah Gudoomiye, Gudoomiye ku-xigeen 1^{aad} iyo Gudoomiye ku-xigeen 2^{aad}.

Mudanayaasha Gobolka Tog-dheer oo la dhaarinayo Fadhigii kowaad ee Golaha Wakiillada Cusub

Dhaarinta ka dib, loollan dheer ka dib waxa si rasmiya fadhiga looga shaaciyay Musharixiinta Shir-gudoonka oo tiradoodu ahayd 6 Mudane, kuwaas Gudoomiyaha ay u tartameen 2 Mdune oo kala ah Md. C/risaaq Khaliif Axmed iyo Md. Yaasiin Maxamuud Xiir (Faratoon), halka Gudoomiye ku-xigeenka 1aad ay u tartameen Md. Siciid Mire Faarax (Giire) iyo Md. Cumar Jaamac Faarax, Gudoomiye ku-xigeenka 2aad ay tartameen Md. Cali Xaamud Jibriil iyo Md. C/naasiir Yuusuf Cismaan (Qodax).

Mudanyaasha Cusub ee Golaha Wakiillada oo u codaynaya Doorashada Shir-gudoonka Golaha.

Doorashada Shir-gudoonka oo uu Gudoomiyaha Maxkamada sare gudoominayay, waxay mudanyaasha Goluhu cod gacan taaga ugu kala codeeyay lixda Musharax ee saddexdaas xil midkiiba ay labada mudane u tartameeyn, waxayna kala heleen:-

Xillka Gudoomiyaha

1.	Md. C/risaaq Khaliif Axmed	42 Cod
2.	Md. Yaasiin Maxamuud Xiir (Faratoon)	39 Cod

Xillka Gudoomiye ku-xigeenka 1^{aad}

1.	Md. Siciid Mire Faarax (Giire)	41 Cod
2.	Md. Cumar Jaamac Faarax	40 Cod

Xillka Gudoomiye ku-xigeenka 2^{aad}

1.	Md. Cali Xaamud Jibriil	43 Cod
2.	Md. C/naasiir Yuusuf Cismaan (Qodax).	38 Cod

Waxaana sidaas ugu guulaystay Xilalka Shir-gudoonka saddexda Mudane ee kala ah:-

1.	Md. C/risaaq Khaliif Axmed	Gudoomiyaha Golaha Wakiillada
2.	Md. Siciid Mire Faarax (Giire)	Gudoomiye ku-xigeenka 1 ^{aad} ee Golaha Wakiillada
3.	Md. Cali Xaamud Jibriil	Gudoomiye ku-xigeenka 2 ^{aad} ee Golaha Wakiillada

XIL-WAREEJINTII SHIR-GUDOOKKA GOLAHA

07 August 2021 Munaasibad xil wareejin ah oo ay ka soo qayb galeen Madaxd Qaran oo ay ka mid yihiin Shir-gudoonkii Hore, Shir gudoonka Cusub ee Goluhu doortay, Gudoomiyaha Maxkamada Sare, Wasiirka Xidhiidhka Golayaasha, Wasiirka Horumairnta Maaliyada, Gudoomiyaha Xisbiga Waddani, Gudoomiyaha Xisbiga UCID, Gudoomiye kuxigeenka 2^{aad} ee Xisbiga KULMIYE, Maayarka Caasimada, qaar ka mida Madaxda xisbiyada, xildhibaanadii Hore iyo Xildhibaanada Cusub ayay xilka kula wareegeen Shirgudoonka Cusub ee Golaha Cusubi doorteen 03 Aug 2021.

Munaasibadan Xil-wareejinta ayuu Shir-gudoonkii hore oo ay ka joogeen Gudoomiyihii Md. Baashe Maxamed Faarax iyo ku-xigeenkii 1aad Md. Axmedyaasiin Sh. Cali Ayaanle ayay si rasmiya xilkii shir-gudoonka Golaha Wakiilada ugu wareejiyeen Gudoonka cusub, iyadoo Xil-wareeintaas oo madaxdii ka soo qayb-gashay hadalo kala duwan ka jeediyeen waxay Shir-gudoonkii hore ku amaaneen xilkii ay qaranka u soo hayeen iyo wax-qabadkoodii waxayna shir-gudoonka cusub ugu duceeyeen in Illaahay Xilka Qaranka iyo gudoomiinta Golaha Cusub u fududeeyo.

Gudoonkii hore ee Golaha oo Xilka ku wareejiyay Gudoonka Cusub

Gudoomiyihii hore iyo Gudoomiyaha cusub waxay kala saxeexdeen dukumenti lagu soo koobay hantid guurtada ah iyo tan ma guurtada ah ee Golaha Wakiilada,

tiradoodda iyo heerka ay marayaan, waxaana ka mid ahaa waxyaabaha ay wareejiyeen Buuga Wax-qabadkii mudaddii Golihii hore joogay, 11 Buug yare oo ka kooban Siyaadaha hab-maamul ee Golaha, hab-raacyada shaqo gudasho, xeerarka Golaha hor yaal iyo heerarkay kala marayaan, shaqaalaha Golaha iyo tiradoodda iyo sidoo kale qalabka iyo dhismayaasha Goluhu leeyahay.

Intii ay socotay Munaasibadaasi waxa hadalo ka jeediyay Madaxdii kala duwanayd ee ka soo qayb-gashay waxaana ka mid ahaa Gudoomiyaha Xisbiga mucaaradka Md. C/raxman Maxamed Cabdilaahi (Cirro), Gudoomiyaha Xisbiga UCID Faysal Cali Waraabe, Maayirka Caasimada Hargeysa Md. C/kariim Axmed Mooge, Gudoomiye ku-xigeenka 2^{aad} ee Xisbiga Kulmiye Axmed Cabdi Dheere, Wasiirkii hore ee Maaliyada ahaana Gudoomiye ku-xigeenkii Golaha Wakiillada Md. C/casiis Maxamed Samaale, Xildhibaan Axmed Cabdi Kijaandhe oo Golihii hore ka mid ahaa, Gudoomiyaha Xilka wareejinayay Md. Baashe Maxamed Faarax, Gudoomiye ku-xigeenkii hore Md. Axmedyaasiin Sh. Cali Ayaanle, Waxaana Munaasibadaas shahaado sharafyo lagu siiyaya Shir-gudoonkii hore, Gudoomiyaha Maxkamada sare, Gudoomiyaha Golaha Guurtida, Gudoomiyayaasha Xisbiyada Qaranka iyo Xoghayaha Guud ee Golaha.

Ugu dambeyn, Gudoomiyaha cusub Md. C/risaaq Axmed Khaliif wuxuu gudoonkii ka horeeyay ugu mahad-naqay xil-wareejinta iyo siday u soo agaasimeen, markii xaflada xil-wareejintu dhamaatayna waxay labada Gudoon si rasmiya uga kala wareegeen Xafiiska Gudoonka Golaha.

WAX-QABADKA KAL-FADHIGII 1^{AAD}

Wax-qabadka Kal-fadhigii 1^{aad} ee Golaha Wakiillada

1. Fadhiyadii Golaweynaha ee Kal-fadhigii 1 ^{aad}	21 Fadhi
2. Kulamadii Gudiyada Golaha Wakiiladu yeesheeyn	34 Kulan
3. Isugaynta Fadhiyada iyo Kulamadii Gudiyada	55 Fadhi/kulan

Warbixinadii Golewaynaha laga hor akhiraayay

Taariikhda	Nooca Warbixinta	Cidii akhridey
17 August	Warbixinta Gudidda Gaar ahayd ee Xeer-hoosaadka	Md. C/laahi Muuse Cabdi Gudoomiyihii Gudida gaar ah.
01 September	Warbixintii Gudoomiyaha Hay'adda Shaqaalaha ee Xeerka Shaqaalaha Dawlada	Gudoomiyihii H. Shaqaalaha Farxaan Aadan Haybe
06 September	Warbixinta Wasiirka Wasaarada H. Maaliyada ee Xeerarka Maamulka Maaliyada iyo Xeerka Dhakhliga	Wasiirka W. H. Maaliyadda Dr. Sacad Cali Shire
21 September	Warbixinta Wasiirka Wasaarada Shaqo-galinta Arrimaha Bulshada iyo Qoyska ee Xeerka Ilaalinta Xuquuqda Caruurta	Wasiirka W. Shaqo-galinta, Arr. Bulshada iyo Qoyska Md. Mustafe Maxamed Cali

Mashaariidii Sharci Goluhu ka doodday

N	Mashruuc Sharciga la Ansixiyay	Taariikhda
1.	Xeer-hoodaadka Golaha	21-22 October
2.	Xeer Aassaaska Hay'adda Shaqaalaha iyo Shaqaalaha Dawlada	04-05-11 September

Xeerarka Goluhu Ansixiyay

No	Mashruuc Sharciga la Ansixiyay	Taariikhda	Halka loo gudbiyay
1.	Xeer-hoodaadka Golaha Wakiillada	25/08/2021	Gud. G/Wakiillada
2.	Xeer Aass-aaska Hay'adda Shaqaalaha iyo Shaqaalaha Dawlada	06/09/2021	G. Guurtida
3.	Waxka-beddel Qodobka 10 (1aad iyo 5aad) ee tilmaamay Darajooyjinka Degmooyinka Caynaba, Balli-gubadle iyo Taleex iyo Kaabis ah Qodobka 12aad Ee Xeerka Is-maamulka Gobollada iyo Degmooyinka Xeer.Lr. 23/2019.	02/10/2021	G. Guurtida

Mooshinadii Golaha la horkeenay

Jntii lagu jiray Kal-fadhigii 1^{aad} ee Golaha Wakiillada waxa Mudanayaal kala duwan Golaha horkeeneen dhawr Mooshin oo kala duwan, mooshinadaas oo nuxurkoodu ahaa in Goluhu go'aan ka gaadho arrimaha sharci ee Mooshinadaas kala xambaarsanaayeen, hadaba, shaxdan hoose waxaynu ku soo koobanaynaa mooshinadii Golaha la hor keenay, nuxurkoodii iyo sidoo kale kuwa ansaxay iyo kuwaa aan ansixin sharci ahaan:-

Taariikhda	Nuxurka Mooshinka	Cidda akhriday	Taladii sharci	Ansixintii
01 September	Mooshinkii ku saabsanaa in dib looga wada dooddo labada Xeer oo ka soo noqday Golaha Guurtida	Md. Mukhtar Xassan Maydhane	Waafaqay Sharciga	Cod gacan taaga lagu ansixiyay
21 September	Mooshin ku saabsan Hab-raaca Xil-gudasho ee hay'adda Caymiska iyo Fulinta Go'aanka Maxkamada sarre.	Md. C/rashiid C/laahi Muuse	Waafaqay Sharciga	Cod gacan taaga lagu ansixiyay
02 October	Mooshin ku saabsan Wax ka-beddel iyo Kaabis Xeerka Maamulka Gobolada iyo Degmooyinka Xeer Lr. 23/2019 Qodobka 10 ^{aad} (1 ^{aad} iyo 5 ^{aad}) oo tilmaamay Darajooyinka Degmooyinka Caynaba, Balli-gubadle iyo Taleex iyo Qodobka 12 ^{aad} ee Xeer.Lr. 23/2019.	Md. Axmed Jaamac Saalax	Waafaqay Sharciga	Cod gacan taaga lagu ansixiyay
02 October	Mooshin Nuxurkiisu ahaa kor u qaadista darajooyinka Degmooyinka dalka qaarkood.	Md. C/naasir Qodax	Sharci ahaan Mooshink aasi muu ansixin	Nuxur ahaan wuu buray

Xeerarka Golaha horyaal.

Iyadoo Golaha Cusub Golihii hore kala wareegay dhowr xeer oo marxalado kala duwan maraya sida kuwo marxaladii qabyo-qoraalka maryaa, kuwa heerkii Gudiyada maraya iyo kuwo akhriskii 2^{aad} iyo akhriskii 3^{aad} maraya. Iyadoo Kal-fadhigii 1^{aad} Goluhu ayna xeerar badani ka bixin sababtuna ahayd Golaha oo cusub hawl badan oo Xeer-hoosaadkii uu ka shaqaynayay ka mid tahayna u yaaleen.

Hadaba, Xeerarka Golaha horyaal Kal-fadhigan 2^{aad} waxa ka mid ah 7 Xeer oo heerkii Gudiyada maraya iyo laba Xeer oo ka soo kala noqday Madaxweynaha iyo Golaha Guurtida, xeerarkaas oo kala ah kuwa ku muujisan shaxdan hoose.

B. Xeerarka Qabyada ah Gudiyaddu gacanta ku hayaan

No	Magaca Xeerka	Gudidda gacanta ku heysa
1.	Xeerka Ilaalinta Xuquuqda Caruuraha	Gudidda Cadaalada iyo Garsoorka
2.	Xeerka Macdanta Qaranka	Gudidda Deegaanka iyo Kh. Dabiiciga ah
3.	Xeerka Xakameynta ka Ganacsiga iyo Tahriibka Dadka	Gudidda Arrimaha Gudaha
4.	Xeerka Dakhliga Shidaalka	Gudidda Dhaqaalah, M. iyo Ganacsiga
5.	Wax ka badalka iyo Kaabista Xeerka Maamulka iyo Maaraynta Maaliyada	Gudidda Dhaqaalah, M. iyo Ganacsiga
6.	Wax ka badalka iyo Kaabista Xeerka Dakhliga Guud	Gudidda Dhaqaalah, M. iyo Ganacsiga
7.	Xeerka Shirkadaha Caymiska Qaranka	Gudidda Dhaqaalah, M. iyo Ganacsiga

T. Xeerarka Gole Waynaha Horyaal

1.	Xeerka Sahminta iyo Soo saarista Shidaalka	Golaha Guurtida ka soo noqday
2.	Wax ka badalka iyo kaabista Xeerka Ururada iyo Axsaabta Siyaasada	Madaxweynaha ka soo noqday

WAX-QABADKA GUDDIYADA GOLAHA WAKIILADA

Gudiddayada Golaha Wakiiladu waxay ka kooban yihiin 10 Guddi oo kala ah.

1. Gudidda Joogtada iyo Anshaxa.
2. Gudidda Dhaqaalaha, Ganacsiga iyo Maaliyada.
3. Gudidda Deegaanka iyo Kheyraadka Dabiiciga ah.
4. Gudidda Arrimaha Bulshada iyo Diinta.
5. Gudidda Dastuurka, Garsoorka Cadaalada iyo Xuquuqal Insaanka.
6. Gudidda Arrimaha Dibada, Iskaashida Caalamiga iyo Qorshaynta.
7. Gudidda Arrimaha Gudaha iyo Nabadgelyada.
8. Gudidda Hawlaha Guud iyo Gaadiidka.
9. Gudidda ilaalinta iyo Dabagalka Hantida Qaranka.
10. Gudidda Nabadsugida iyo Nabadsugida.

Gudiyada Golaha wakiiladdu iyagoo Gudanaya Waajibaadkooda uu Dastuurka iyo Xeer-hoosaadka Golaha Wakiilada siiyay, waxay qaybtaan shaqooyinka ugu mihiimsan golaha wakiilada, iyada oo gudi wal u qaabilsan shaqooyin gaar ah Golaha.

Sidaa darteed waxay Golaha uga soo war bixiyaan Ansixintooda Masuuliyiinta ay soo magacawdo Xukuumada markaa joogtaa iyo Hay'adaha Madaxa Banaan. Hadaba, iyadoo Gudi waliba Warbixineeda Golaha ka hor akhrin doonta waxaan halkan idinku soo gudbinaynaa wax qabadkoodii Gudiyada oo kooban.

Gudidda Hawlaha Golaha (Business Committee)

02 October 2021 Gudoomiyaha Golaha Wakiilada **Md Càbdirisaaq Khaliif Axmed** wuxuu shir-gudoomiyey Kulanki kowaad ee Gudida Hawlaha Golaha (Business Committee) ay yeeshaan, Gudiddaas oo ka kooban Shirgudoonka, Gudoomiyayaasha Gudiyada iyo Xoghayaha guud, waxay Gudiddu kulankoodaas kowaad ay dib u qiimayn ku sameeyeen hawlaha Golaha iyo wixii u qabsoomay mudadii gaabnayd ee Golahani joogay iyo sidii kale wixii ka qabyoobay.

Kulankii Xubnaha Gudidda Hawlaah Golaha ee Shir-gudoonku iyo Gudoomiyayaasha Gudiyada Golaha

Kulankaas waxay Gudiddu si gaara loogaga wada hadleen falkii foosha xumaa ee lagula kacay Gudoomiyaha Gudida Arrimaha Gudaha Md. Axmed Nuur Gurruje.

Guddida Joogtada iyo Anshaxa

Sida uu waajibinayo Xeerhoosaadka Golaha Wakiiladdu waxay Guddida Joogtada iyo Anshaxu hawlaha Golaha sii wadaan muddada uu Goluhu fasaxa ku jiray. Guddida Joogtadu iyo anshaxu iyadoo gudanaysa waajibaadkeeda Shaqo, iyadoo ka duulaysa xeerhoosaadka Golaha Wakiiladda waxay diyaariyeen muddadii Goluhu fasaxa ku jiray: -

1. Habraaca Anshax-Marinta Mudanayaasha Golaha Wakiilada
2. Lifaafa Xeerka Shaqaalaha Golaha Wakiilada

Guddida Joogtada iyo Anshaxu iyagoo og muhiimadda Qaran ee ay u hayaan Wasaaradaha iyo Hay'adaha Madax-Banaan ee Dawlada, Waxa ay Mudanayaasha Guddida joogtaddu & iyo Anshaxu kulamo xog-waraysi la yeesheen warbixino kala duwana ka dhagaysteen masuuliyiinta Wasaaradaha iyo Hay'addaha Dawlada Qaar ka mida intii Fasaxa lagu jiray. Waxayna kala ahaayeen hay'addaha ay la kulmeen kuwan soo socda:-

- ✓ Guddida Doorashooyinka Qaranka 06/11/2021
- ✓ Guddida Qaran Ee Tacliinta Sare 13/11/2021
- ✓ Wasiirka Wasaarada Horumarinta Caafimaadka 14/11/2021
- ✓ Maareeyaha Dekedda Berbera & Ganacsatadda dalka qayb ka mida 23/11/2021

Kulamadii Guddida Joogtadu la yeelatay qaar ka mid ah Hay'addaha Dawlada Mudadii Fasaxa lagu maqnaa

Kulamadii Hay'addaha ee Guddida Ka Baaqdey Mudaddii Fasax lagu maqnaa.

- ✓ Wasiirka Wasaaradda Ganacsiga Iyo Dalxiiska 27/11/2021

Guddida Deegaanka iyo Kh. Dabiiciga ah, Wax soo-sarka iyo Tamarta

Kulankii Guddida iyo Wakaalada Byaha Hargaysa: - Guddiga Deegaanka Khayraadka Dabiiciga ah Wax-soo Saarkailyo Tamartu, waxay kulan la yeesheen Maareeyaha Wakaaladda Biyaha Haragaysa. 22 September 2021.

Kulankaas oo ujeedaddiisu ahayd is-xog waraysi iyo isla xisaabtan. Intii kulanku socday wuxuu Maareeyuhu Guddiga uga warbixiyey xaaladda shaqo iyo mashaariicda ay gacanta ku hayaan.

Sidoo kale Guddidu waxay su'aalo weydiisaymaareeyaha Wakaalada Biyaha Hargaysa, isgoo maareeyhu si hufan uga jawaabay dhammaan su'aalihii guddidu weydiisay. Ugu dambeyn, waxa kulankaas ka soo baxay:-

- Is-barasho iyo is xog-waraysi u dhexeeyey Guddiga degaanka, khayraadka dabiiciga ah, wax-soo saarka iyo Tamarta iyo Wakaalada biyaha Hargaysa **WBH**
- In si wada jira loo wada shaqeeyo, bulshadana si hufan loogu adeego
- In karmeer lagu sameeyo goobaha shaqo iyo qalabka **WBH**
- Waxaanay si wada jira ugu xog-warameen saxaafada.

Cheetah Conervaroin fund (C.C.F):- Guddida Deegaanka Khayraadka Dabiiciga ah, Wax soo saarka iyo Tamartu waxay 22 September 2021 kulan la yeelatay Ururka Cheetah Conservation fund.

Kulankii Guddida Deegaanka iyo Madaxda Hay'adda Cheetah Conervaroin fund (C.C.F)

Kulankaas oo ujeedadisu ahayd dardar-galinta xeerar muhiim u ah, Guddida, Golaha iyo Qarnkaba. Waxaanay Guddiga uga waxrbixiyeen muhiimada ay leeyihiin xeerarkani. Guddiguna waxay u soo dhaweeyeen si kal-sami leh, iyagoo u ballan qaaday in xeerarkaas ka shaqayn doonaan.

Gabagabadii waxaa kasoo baxay kulankaas dhowrkan qodob:-

1. In wada shaqayn fiican yeeshaan Guddiga iyo Ururka **cheetah Conervaroin fund (C.C.F)**.
2. In la dardar galliyo xeerka kaymaha iyo duur-joogtaa, si wada jirna looga qayb-qaato
3. In la dhiso Guddigii xeerku sheegay, si degdeg ahna loo kulmo arrintana Guddiga degaanka, khayraadka, wax soo saarka iyo Tamartu hoggaamiso.

Wasaaradda Deegaanka:- Guddida Deegaanka Khayraadka Dabiiciga ah, Wax soo saarka iyo Tamartu waxay **29 September 2021** Wasiirka Wasaaradda Horumarinta Deegaanka Marwo. Shugri | Ismaaciil Baandareiyiyo saraakiisha wasaarad Wasiiraddu waeda ka tirsan

Wasiirku waxay uga warbixisay Guddiga, shaqada ay gacanta ku hayso, Wasaaradeedu iyo sidoo kale mashiirca kala duwan ee u socda.

Kulankii Guddida Deegaanka iyo Wasiirka iyo Saraakiil ka tirsan Wasaarada Deegaanka

Warbixta kadib, xildhibaannada guddidu waxay su'aalo weyiyeen Wasiirada halka ay Wasiiraddu ugaga jawaabtay sidii loo baahnaa. Ugu dambayn Guddiga Degaanka, Khayraadka, Dabiiciga ah, Wax-Saasaarka iyo Tamarta, iyo Wasiirka Horumarinta Deegaanku waxay isla garteen wada-shaqayn buuxda, waxaana loo balamay kulamo dambe.

Guddida Daba-galka iyo Illaalinta Hantida Qaranka

Ka dib magacawgii Guddida Illaalinta iyo Daba-galka Hantida Qaranka ee Guddoomiyaha Golaha Wakiilada, waxa Guddidu kulankoodii koowaad cod gacan taag ah ku doorteen Guddoomiyaha iyo Ku xigeenkiisa. Waxa Guddoomiye loo doortay Xildhibaan Mustafe Axmed Cabdilahi, halka Guddoomiye ku xigeen loo doortay Xildhibaan Maxamed Abiib Yusuf.

Iyaddoo Guddidu ka duulaysa Waajibaadkeeda iyo Xilkeeda Datuuriga iyo waajibaadka ku xusan Xeer-hoosaadka Golaha Wakiilada, waxay kulamo la yeelatay Hay'adaha iyo Wasaaradaha dawlada qaarkood, kuwaas uu kala dhexeeyo waajibaadyo shaqo oo ku xusan Xeererka Dib u habaynta Maamulka Maaliyadda, gaar ahaa Xeerarka PFM Act iyo Xeerka Hanti dhawrka Guud, iyagoo taas ka duulaya waxay kulan la yeesheen:-

Fadhigii ugu horeeyay Xubnaha Guddida Illaalinta Hantida Qaranka oo dooranaya Guddoomiyaha iyo Ku-xigeenka Guddida

- Hanti Dhawraha Guud
- Xafiiska Maamulka Dib u habeynta Maaliyada (PFM)
- Wasiirka Harumarinta Maaliyadda
- Dhagaysiga Cabasho ka timid Golaha deegaanka Gabilyey

Xafiiska Hanti Dhawrka Guud:- Guddidu kulankoodii koowaad oo is barasho ahaa waxay **06/10/2021** la yeesheen Hanti Dhawrka Guud ee Qaranka, iyaddoo oo wadda shaqaynta Guddida iyo Hanti Dhawrka Guud uu waajibanayo Xeerka Hanti Dhawrka Guud ee Qaranka Xeer Lr. 76/2016.

Kulankani waxa uu isugu jiray xog-waranka shaqada Xafiiska Hanti dhawrka Guud u hayo Qaranka ee Xisaab xidhka iyo Baadhitaanadu ka mid yihiin, isagoo si buuxda Hanti dhawrka Guud uga warbixiyey Shaqada Xafiiska, Qaybaha Xafiisku ka kooban yahay, iyaddoo ugu dambeyntiina Xildhaanadu su'aalo ka waydiiyey warbixintiisa kulankaas ku soo gebo-gaboobyey xoojinta shaqooyinka ay labada dhinac u wadda hayaan Qaranka.

Sidoo kale waxay Guddidu kulan labaad la yeelatay Hanti dhawrka Guud ee Qaranka, iyagoo ka duulayey, isla markaana Guddanaya Waajibaadka iyo xilkooda ku xusan Qodobka 56aad ee Xeerka Hanti Dhawrka Guud ee Qaranka Xeer Lr. 76/2016, kaas oo dhigaya si loo ilaaliyo madax-bannaanida iyo awoodda Hanti Hanti Dhawrka Guud ee

Qaran in Miisaaniyadda Xafiiskaasu ku shaqaynayo ay soo marto Guddida, isla markaana loo Gudbiyo Wasaarada Maaliyadda, si jaan-goynta Miisaaniyadda Xafiiska Hanti Dhawrka Guud aanu qayb uga noqon Wasaarada Maaliyadda.

Kulankii Guddida Ilaalinta Hantida Qaranka iyo Hanti-dhawraha Guud ee Qaranka

Kulanka Xafiiska PFM: - Guddidu sidoo kale waxay **22/09/2021** kulan la yeesheen isku dubaridaha Mashruuca World Banka-ku ka caawiyo Somaliland oo ah dib u habeynta Maamulka Maaliyadda Somaliland, isaga oo Masuulka Xafiiskaasi Guddida uga warbixiyey wixii xafiiskoodu qabsomay Qarankana ay u qabteen tan iyo intii u bilaabmay mashruucan Dib u habeynta Maamulka Maaliyaddu oo qayb ka ah Wasaarada Haorumarinta Maaliyadda.

Iyaddoo ugu dambeyntii uu masuulkaasi ka warbixiyey qaybaha uu ka kooban yahay xafiiskaasi iyo shaqada ay wadda leeyihiin Guddida Ilaalinta iyo Dabagalka Hantida Qaranka, iyaddoo xafiiska uu ku dhisan yahay ka shaqaynta shan tiir (Five Pillars) oo shantaa tiir mid ka mid ah ay Guddidu kala shaqayso, kuna wadda jiraan Xafiiska Hanti Dhawrka Guud ee Qaranka iyo Guddidu, iyaddoo shaqadaasi koobsanayso Daah-furnaanta iyo Isla Xisaabtanka (Transparency and Accountability).

Kulankii Guddida Ilaalinta Hantida Qaranka iyo Saraakiisha Xafiiska PFMka

Kulanka Wasiirka Harumarinta Maaliyadda:- **12/10/2021** waxay Guddida Ilaalinta iyo Dabagalka Hantida Qaranka, iyaddoo ka duulaysa Qodobka 56aad ee Xeerka Hanti Dhawrka Guud ee Qaranka Xeer Lr. 76/2016 oo sheegaya gudbinta iyo Ansixinta Miisaaniyadda Hanti Dhawrka, waxay kulan la yeesheen Wasiirka Maaliyadda, kulanka oo oo u jeedadiisu ahayd Gudbinta Miisaaniyadda uu ku shaqaynayo xafiiska Hanti Dhawrka

Guud ee qaranku, kala qaatay warbixino ku saabsan xaalada guud ee dhaqaalaha iyo Mudanaanaha iyo mashariicda ku jira Miisaaniyadda.

Kulankan oo gebo-gabadiisu noqotay wadda shaqaynta guud ahaan Golaha Wakiilada, gaar ahaan wadda shaqaynta labada Guddi ee kala ah Guddida dhaqaalaha iyo Guddida Gabagalka, kuwaas oo masuuliyaddo kala duwan ku leh Diyaarinta Miisaaniyadda Qaranka iyo sidii loo isticmaalay oo soo galaysa xisaab xidhka Sanad kasta ee Miisaaniyadda Qaranka.

Kulankii Guddida Illaalinta Hantida Qaranka iyo Wasiirka Wasaarada H. Maaliyada

Golaha Deegaanka Gabiley:- 14/10/2021 Guddida Waxa kulan cabasho ah ugu yimid toddoba xubnood oo ka mid ah Golaha Deegaanka Gabiley, taasi oo cabashoodu daarnayd eedeyn ay u jeedinayeen Maayirka Gabilkey oo ahayd ku tagri fal uu ku tagri falay Miisaaniyaddii Dawlada Hoose iyo Mashaariicdii ku jirtay.

Iyadda oo Guddidu ka duulaysa dhex dhexaadnimada iyo Masuuliyada saaran, waxay xubnihii ku wargeliyeen inay waajib tahay dhagaysiga dhanac kale ee laga cabanayo oo ah Maayirka Degmada Gebiley, iyaddoo Guddidu isla qaadatay inay u yeedhaan Maayirka oo isna dhagaystaan ka hor intaan go'aan Guddidu qaadan. Waxay Guddidu laba jeer warqad u qoreen Mayirka Degmada Gabiley si Guddida uga warbixiyo Eedeynta ah ku tagri falka Miisaaniyadda Dawlada Hoose ee Xildhibaanadu ku eedeynayaan, taas oo Maayirku si badheedha ah u diiday kana dhego adeygay inuu Guddida Horyimaado.

Guddidu iyadda oo ka duulaysa eedeyntaas iyo jawaab la'aanta Maayirka Degmada Gabiley ee Waraaqihii kala dambeeyey, waxay Guddidu warqad u qortay Xafiiska Hanti Dahwrka Guud ee Qaranka, iyagoo ku wargeinyey inuu Hanti Dhawrka Guud Warbixin ka keeno Eedeymahaas ka yimid qayb ka mid ah Golaha Deegaanka Gabiley, si looga sal gaadho eedeymahaas iyo xeer jabintaas in dhawaydba ka dhex jiray Golaha Deegaanka Gabiley.

Kulankii Gudidda Illaalinta Hantida Qaranka iyo Xubno Golaha Deegaanka Degmada Gabiley ah

Guddida Arimaha Bulshad

Guddida Arimaha Bulshadu iyadoo Gudanaysa Waajibaadkeda Dastuuriga ah Qodobka 53^{aad}, Faqradiisa 7^{aad}, ee Dastuurka iyo Qodobka 3^{aad} Farqadiisa 14^{aad} ee Xeer-Hoosaadka Golaha Wakiilada oo qeexaya awoodda Guddiyada Golaha wakiilada. Sidaa darteed, Gudidda Arrimaha Bulshada wax-yaabihii u qabsomay mudaddii la sameeyay ka dib waxay kala ahaayeen:-

22-09-2021 waxay Gudiddu kulan la qaatay Agaasimaha Guud ee Cubitaalka weyn ee Hargiesa (Hageisa Group Hospital) Axmed Xaji Cumar Askar & Gudoomiyaha Cusbitaalka Maxammed, kulankaas oo Daarnaa In Warbixin buuxda laga siiyo xaalada guud ee cusbitaalka, waxa Guddida intaasi u Dheerayd inay Su'aalo Dhinac walba Taabanaya ka Weydiiyeen Masuuliyiinta Cusbitaalka Guud, Waxay Sidoo kale Guddidu soo Indho-indhasay Qeybaha kala Duwan ee Cusbitaalka sida; Qeybta Kalyo Sifeynta, Haamaha Oxygen-ta & Qeybta ward-ka.

Guddida Arrimaha Bulshada oo Kormeeraysa Cisbitaalka Guud ee Hargeysa, Lana sawiran Agaasimaha Cisbitaalka

25-09-2021 Guddida Arimaha Bulshadu Waxay kulan la Qaadatay Hay'adda Sonsof & Ururada kale ee Bulshada Rayidka ah, kulankaas oo ahaa Isbarsho iyo Xog is Waydaarsi ay labada dhinac is weydaarsanayeen Maadama ay Shaqo ka dhaxayso, sidaa darteed waxa laysla la qaatay in la wada shaqeeyo loona shaqeeyo guud ahaanba Bulshada Somaliland, intaas ka dib waxa ururada aan dawliga hayni ka codsadeen inay ka caawiyaan dhawr xeer oo ka qabyo ah lana xidhiidha adeegyada Arimaha Bulshada, intaasi kadib guddida ayaa ugu balan qaaday inay intii tamartooda ah la qaban doonaan balse xeerarka ay keenayaan aanu noqon mid kasoo horjeeda diinta islaamka iyo dhaqanka.

Kulankii Guddida Arrimaha Bulshada iyo Maadaxda Hay'adda SONSAF

29-09-2021 Guddida Arimaha Bulshadu Waxa kale oo ay kulan la Qaadatay Ururka Naafada Qaranka Somaliland (Somaliland National Disability Forum) Kulankan oo ay Guddidu Hoos ugusoo degtay iyadoo Ixtiraamaysa, Xushmaynaysa dadkeeda Naafada ah Xafiiskeeda Maadama ay dhibayso inay soo koraan Jaranjarada Xafiiska, kulankan ururka Naafadu wuxuu ku soo bandhigay dhibaatooyinka ka haysta adeegyada Waxbarsho, Qaabka Shaqaalaysiinta iyo Miisaaniyada loogu Talo-galay sanadkii oo aan ku filnayn, guddidu waxay u balan qaaday wixii Waajibkeeda ah inay wax ka qabanayso sida ugu dhakhsaha badan.

Gudidda Dastuurka, Garsoorka Cadaalada iyo Xuquuqal Insaanka

25/09/2021 Gudidu kulan doorashada Gudoonkeeda ka dib, waxay kulankeedii labaad la qaadatay taliyaha Guud ee Ciidanka Asluubta Somaliland **S/Guuto Axmed Cawaale Yuusuf (Libaax)** oo ay weheliyaan saraakiil kale. Kulankan oo ka dhacay Xafiiska Gudida wuxuu ku saabsanaa is barasho iyo xog-waysi ay gudigu warbixino la xidhiidha xaaladaha Maxaabiista iyo xabsiyada dalka ka dhagaysato Taliyaha, intii kulankaas lagu gudo jiray taliyuhu Gudida wuxuu siisay warbixin balaadhan oo dhinacyo badan taabanaysa iyo guud ahaan xaalada ay ku sugan yihiin ciidanka asluubtu.

Kulankii Gudidda Garsoorku la yeelatay Taliyaha Ciidanka Asluubta S/Guuto Axmed Libax

26/09/2021 Gudidu kulankeedii sadexaad waxay la yeelatay Komishanka Xuquuqal Aadamaha qaranka, kulankaas oo ka dhacay xafiiska gudida ee Golaha Wakiilada. Kulankaas oo ku saabsanaa mid is barasho iyo is xog-waraysi ay gudidu Komishanka ka dhagaysanaysay warbixino la xidhiidha Xaaladaha Xuquuqda Aadanaha ee dalka iyo hawlaha shaqo ee qaranka u hayaan. Sidoo kale Komishankuna Gudida waxa uu siiyay warbixino badan, Su'aalihii Gudidu waydiiyeena way uga wada jawaabeen.

Kulankii Gudidda Garsoorku ay la yeelatay Komishanka Xuquuqal Insaanka

12/10/2021 Gudiddu waxay kormeer shaqo ugu Baxeen Gobolka Saaxil, kormeer kaas oo ay ku soo martay Jeelasha kala ah: **Jeelka Cusub ee Haleeya, Jeelka wayn ee Mandheera, Jeelka Magaalada Berbera iyo Jeelka Caruurta Ee Mijacaseeye.** Gudidu intii ay ku guda jirtay kormeerkaas waxay ugu kuur galaysay Xaaladaha Maxaabiista Jeelashaas ku jira, Kuwa dhismahoodu Socdo iyo guud ahaan Xaaladaha Ku gadaaman xabsiyaad iyo baahiyahood. Gabogabadii kormeerkaas gudida waxay ku soo ogaatay baahiyo badan oo ka jira xabsiyada dalka.

Gudida Garsoorka oo kormeeraysa Jeelasha Gobolka Saaxil ee kala ah Berbera, Mandheera, Haleeya iyo Mijacaseeye

18/10/2021 Xubno kamida Gudida Garsoorka iyo Cadaalada ayaa ka qayb galay kulamo hawleedyo (Workshops) lagu gorfaynaayey Caqabadaha Warbaahinta Somaliland iyo Xeerka Saaxafada oo ka kala dhacay Hargaysa iyo Burco. Kulamadaas oo ay isku waydaarsanayeen daneeyayaashii ka so qaybgalay Aragtidooda iyo baadhitaanadii ay soo sameeyeen, kulamadaasna waxa soo qabanqaabiyeey Komishanka Xuquuqal Insaanka Qaranka.

Gudida Garsoorka oo ka qayb-galay kulan lagugorfaynaayey Caqabadaha Warbaahinta Somaliland iyo Xeerka Saaxafada

21/10/2021 xubno kamida Gudida Garsoorka, Cadaalada, Shuruucda iyo Xuquuqda Aadanaha ee Golaha Wakiillada oo ay waheliyaan Komishanka Xuquuqal Insaanka Qaranka oo safar shaqo ku tagay Burco ayaa kulamo la yeeshay Badhasabka Gobolka, Maayerka iyo maayeku xigeenka Dagmada, Xeer ilaaliyaha Gobolka iyo taliye Ku xigeenka Qabyta Booliska ee Gobolka Togdheer. Kulmadaas oo ku saabsanaa xogogaal u noqoshada xaalda Gobolka iyo caqabadaha dhanka saxaafada, kulamadaasina waxay ku soo dhamaadeen jawi degan.

Kulankii Gudidda Garsoorka oo Magaalada Burco Kulamo kula yeelatay Madaxda Gobolka Togdheer

Guddida Dhaqaalaha, Ganacsiga iyo Maaliyada

Guddida dhaqaaluhu iyaga oo Gudanaya waajibaadkooda Dastuuriga iyo Awoodaha uu qeexay Xeer hoosaadka Golaha Wakiilada, waxay kulan naaqishaad ah la yeesheen Masuuliyiin ka tirsan Xukuumada iyaga oo ka waraysanaya xaalada Dhaqaale ee dalka, waxqabadyadii ay sameeyeen intii ay xilka u hayeen Xukuumada iyo wixii ay ku soo kordhiyeen Xukuumada iyo Dalkaba, Guddidu iyaga oo ku shaqo leh arimaha Dhaqaalaha, Maaliyada iyo Ganacsiga waxay u yeedheen qaar ka mida Masuuliyiinta Xukuumada kuwaas oo **line minister** la ah Guddida:

Wasaarada H. Maaliyadda:- Guddidu markay taariikhdu ahayd **26-09-2021** waxay kulan la yeesheen **Wasiir Dr. Sacad Ali Shire** iyo Masuuliyiinta kale ee Wasaarada iyaga oo su'aalo laga waydiinayay Guud ahaan Xaalada dhaqaalaha, isbadalada ku yimid, Mudnaanaha iyo siyaasada uga yaala Wasaarada si ay kor ugu qaado Hantaaqooyinka ku yimaada dhaqaalaha dalka, Wasiirku isaga oo ka jawaabaaya su'aalaha Guddidu wuxu u faah faahiyay si guud iyo gaar ahba xaalada dhaqaale taas oo ay saamayn toos ah ku yeesheen sida Covid 19, Ayaxa iyo Ajaaniibtii Wadanka soo gali jirtay oo hoos u dhac wayn ku yimid, wuxu kale oo tilmaamay in Misaaniyadda sannadkan 2022 ay tahay **2 trillion iyo 100 bilyan**. Wuxu kale wasiirku dul istagay in samaysay Wasaaradu cashuur dhaaf sannadka **2021 33 Milyan**, sannadkan 2022 ay samayn doonan **31 Milyan** oo cashuur dhaaf ah loona samayn doono beeraha, solarka, biyaha, qalabka warashadaha iyo wax kasta oo la xidhiidha bada sida doonyaha, shiraaca iwm.

Wasaaradda Ganacsiga iyo Dalxiiska:- Guddidu markay taariikhdu ahayd **27-09-2021** waxay kulan la yeesheen **Wasiir Maxamuud Xasan Sacad (Saajin)** iyo Masuuliyiinta kale ee Wasaarada iyaga laga waraysanayo su'aalona laga waydiiyay waxyaabihii u qabsomay Wasaarada, isbedelada uu sameeyay Wasiirku intii uu xilka u hayay Xukuumada, Mashaariicaha ay Wasaaradu hayso.

Guddida Dhaqaalaha iyo Ganacsiga oo Kulam la leh Wasiirka W. Ganacsiga iyo Dalxiiska

Waxqabadka Wasaarada, Qorshayaasha Misaaniyadda ee **2022** meelaha ay mudnaanta siinayso. Wasiirku isaga oo tixgalinaya Su'aalaha Guddida waxa uu Waxqabad iyo warbixin faah faahsan ka siiyay Guddida sidoo kale wuxu ka war bixiyay caqabadaha Wasaarada ku yimid iyo sida lagu xalin karo, sidoo kale wuxuu ka warbixiyay qorshayaasha ay ahmiyadda

siinayaan sida inay Ganacsatada yar yar dhiiri galiyaan, qaadashada liisanka Ganacsi oo la fududayn doono system one ah oo laga wada dhigi doono **One Stop Shop**. Sidoo kale muwaadinku warbixintiisa kala socon doono.

Hay'ada Caymiska Qaranka:- Markay taariikhdu ahayd **25-09-2021**, waxay guddidu kulan la yeelatay Gudoomiyaha Hay'ada Caymiska oo lagu waraysanayay cabasho ka yimid Ganacsatada dalka oo la kulantay Guddida markay taariikhdu ahayd **23-09-2021** kana cabanayeen takaaliifta lagu soo rogay qaybaha kala duwan ee bulshada taas oo aanu baarlamaanku ansixin, sidaas darteed, waxay Guddidu ku gorfaysay kana waydiisay su'aalo badan Masuuliyiinta Hay'ada Caymiska, isla markaana ay Guddidu ka soo saartay Go'aan lagu joojinayo Takaliifta iyo adeegyada ay bixiso Hay'adu inta Xeerka Shirdaha Caymiska Qaranka laga ansixinayo.

Rugta Ganacsiga:- Taariikhdu markay ahayd **27-09-2021** waxay Guddidu kulan la yeelatay Gudoomiyaha iyo Masuuliyiinta Rugta Ganacsiga Jsl, taas laysku waydaarsaday xogo ay ka mid yihiin cabasho ka dhan Xukuumada kana cabanayeen cashuuraha qadimaada laga qaado taa ah 30% cashuurta guud ee laga qaado, soo jeedimo u baahan in wax laga qabto iyo in la dhiirigaliyo Ganacsiga sidii kor loogu qaadi lahaa oo mudnaanaha kowaad laga dhigo.

Gudidda Qandaraasyada Qaranka:- Taariikhdu markay ahayd **27/09/2021** waxay Guddida kulan xog-waraysi ah ugu yeedhay Guddida Qandaraasyada Qaranka iyada oo ka duulaysa Xeerka Qandaraasyada Qaranka, Gudiddu waxay wax ka waydiisay siday Guddidu u shaqayso, lacagaha diwaangelinta shirkada ama lacago kale iyo sida loo kala doorto shirkadaha Qandaraasyada qaata. Guddida natiijooyinka kulankaa uga soo baxay in Guddida Qandaraasyada Qaranku ay u gudato awoodaha iyo waajibaadka xeerku jideeyay/qeexay.

Kormeerka ilaha dakhliga Gobolada Dalka:- Taariikhdu markay ahayd **31-10-2021** ilaa **4-11-2021** waxay Guddidu u amba baxday kormeer shaqo, kormeerkaas oo lagu tagayay ilaha/Goobaha dakhliga/dhaqaalaha dalku ka soo xaroodo/ku tiirsan yahay, ahmiyadana siinayeen baahiyaha iyo qadabaha Goobahaas, waxaana ka mida Cashuuraha Beriga Gobolada dalka, Kastamyada, Dekedaha, Dowladaha Hoose iyo Haamaha shidaalka dalka, sidoo Guddidu waxay kasoo warbixisaa xaalada guud ee dalku ku jiro.

Guddida Hawlaha Guud, Gaadiidka, Guryaynta iyo Tiknooliyada

Mudaddii koobnayd ee ka dambeysay markii Gudiyada Golaha la sameeyay, Guddida Hawlaha Guud, Guryeyta, Gaadiidka & Tiknoolajiyaddu waxay kulan is-barasho ah la yeelatay Gudoomiyaha Guddida Qandaraasyada Qaranka.

Xubnaha Guddida Hawlaha Guud iyo Gudoomiyaha Guddida Qandaraasyada Qaranka

Kulankaas oo ahaa mid isbarasho maadaama oo ay Guddidu cusub tahay oo ay dhawaan uun hawsha billawday & in uu Gudoomiyaha Guddida Qandaraasyadu **Nuux Maxamed Xuseen** uu warbixin ka siiyo hawsha ay qaranka u hayaan, isagoo Gudoomiyuhu warbixin waafiya ka siiyey Guddida hawsha shaqo ee qaranka u hayaan.

Guddida Arr. Dibadda, I. Caalamiga ah, Qorshaynta iyo Maal-gashiga

Guddidu iyadoo gudanaysa waajibaadkeeda ku xusan qodobka 57aad ee heer hoosaadka Golaha Wakiilada, ayey waxay Safar shaqo ku tageen wadamada Kenya iyo Finland. Si Guddidu ay u dhisto Xidhiidh Diblomaasiyadeed oo ku qotoma hanaanka iskaashiga laba dal ama in ka badan (bilateral or multilateral).

Safarkii Kenya: - Waxay Guddidu safarkoodii ugu horeeyey ku aadeen bishu markay ahayd 24/10/2021 wadanka Kenya oo uu hogaaminayey Gudoomiyaha Guddida, halkaas oo kula kulmeen Xildhibaanada iyo Senator ka tirsan Baarlaman ka Kenya. Waxay kana wada hadleen xidhiidhka labada dal sidii kor loogu sii qaadi lahaa iyo ka Baarlamaan ahaanba, waxay Guddidu uga warameen xaalada dalka, doorashooyinki u qabsoomay, waxayna labada dhinac isku fahmeen xoojinta xidhiidhkii labada Baarlamaan iyo kii kooxdii Xildhibaanada Baarlaman ka Kenya (caucus).

Guddida Siyaasadda Arrimaha Dibada oo Safar ugu baxday Galka Kenya

Safarkii Finland: - Socdaalkii labaad ee Guddida waxaa hogaaminayey Gudoomiye Kuxigeenka labaad ee Golaha Wakiilada wuxuu ahaa bisha 4/11/2021. Waxayna ku tageen wadanka Finland, halkaas oo si weyn loogu soo dhoweeyey ka dib markay martiqaad ka heleen Xisbiga Social Democrats Party (SDP) iyo Wakiilka Somaliland ee Finland. Waxayna Guddidu kulamo kala duwan la yeelatay madax ka tirsan Wasaaradda Arrimaha Dibadda, Hay'adaha Finnfund, iyo Finnpartnership, Gudoomiye ku Xigeenka Baarlamanka Finland, Xoghayaha Guud ee Xisbiga SDP, hay'ada International Solidarity Foundation (ISF) iyo Jaaliyadda Somaliland. Guddidu waxay uga warantay doorashiyankii dalka ka qabsomay iyo hanaanka geedi-socodka dimuqraadiyadda Somaliland, dhankoodana ay aad ugu aameen Somaliland kuna dhiiri geliyeen. Dhamaan kulamada ay Guddidu la yeesheen madaxdii kala duwan waxay ku soo dhamaadeen is fahan iyo in la dhiso wada shaqeyn joogta ah.

Xubnaha Guddida Arri. Dibada iyo qaar ka mid ah Madaxda Dalka Finland sida Gudoomiye ku-ixigeenka Baarlamaanka Finland

Safarkii Sweden: - Waxaa isna kulan gaaban ku tagay xildhibaan ka mid ahaa Guddida wadanka Sweden halkaas oo uu kula kulmay wada hadalna dhexmaray madaxa arrimaha Bariga Africa iyo madaxa arrimaha Somaliland iyo Somalia ee Wasaaradda Arrimaha Dibadda ee Sweden. Waxaa kale oo uu Xildhibaan ku la kulmay Gudoomiye ku Xigeenka

Baarlamanka Sweden. Labada kulan waxay ahaayeen mid aad u hagaajinayey kalsoonida wax-qabsi iyo xidhiidhka beesha caalamka ee Somaliland.

Guddida Arr. Shareecada, Dhaqanka iyo Qoyska

Kulankii Qaar ka mid ah Culimada Dalka:- Waxay 30-November 2021 Guddida Arimaha Shareecada, Dhaqanka iyo Qoysku kulan la Qaateen Qaar kamida Culumada ugu Waawayn uguna Caansan ee Somaliland ee ay kamid yihiin **Dr Cabdiqani Beder** iyo **Sheekh Cabdiraxmaan Aw-Axmed**, iyaga oo ay weheliyaan Guddida Dhaqaalaha, Maaliyadda iyo Ganacsiga Golaha Wakiilada.

Kulankii Guddida Shareecada iyo Qaar ka mid ah Culimada Dalka

Kulankan ayaa lagu gorfeynayey sidii Caymiska loogu Salayn lahaa Shareecada Islaamka isla markaana looga Saari lahaa Wax kasta oo Shareecada Islaamka Kasoo Horjeeda. Kulankaas Kadib Waxaa la isla qaatay in Caymiska Qaranka lagu salayn doono Shareecada Islaamka.

Kulankii Wasiirka Diinta iyo Awqaabta:- Guddida Arimaha Shareecada, Dhaqanka iyo Qoysku waxa 30 November 2021 ay kulan la qaateen Wasiirka Wasaaradda Diinta iyo Awqaabta **Sheekh Cabdirisaaq Xuseen Cali (Albaani)**. Wasiirku wuxuu ka warbixiyay qaab-dhismeedka Wasaaradda iyo waaxaheeda, waxaa kale oo uu Faah-faahiyay Mashaariicda u socda wakhti xadirkan. Ugu danbeyn, Waxaa la go'aamiyey in laga wada Shaqayn doono Arimaha Shareecada iyo ku dhaqanka Diinta.

Kulankii Guddida Wanaag Farasista iyo Xumaan Reebista:- Guddida Arimaha Shareecada, Dhaqanka iyo Qoyska waxa 01 December 2021 ay kulan la qaateen Guddida Wanaag-farista iyo Xumaan-reebista Somaliland. Guddidu waxay la kulmeen Guddoomiyaha Guud ee Guddida **Sheekh Muuse Jaamac**, Xoghayaha guud **Sheekh Muxyadiin Xasan Xasan (Xikmaawi)** iyo Guddoomiyaha Gobolka Maroodi-jeex **Sheekh Ismaaciil Iid Cabdiraxmaan**. Ugu horeyn, Guddoomiyaha guud wuxuu faah-faahin ka bixiyay qaab-dhismeedka Guddida Wanaag-farista iyo Xumaan-reebista, waxyaabaha u qabsomay tan iyo intii la aas-aasay iyo himilada guddida Wanaag-farista iyo Xumaan-reebista mustaqbalka dhaw iyo midka fogba, waxaana la isku raacay sidii looga wada shaqayn lahaa arimaha shareecada, diinta iyo dhaqanka suuban.

Kulankii Guddida Shareecada iyo Guddida Wanaag Farista iyo Xumaan Reebista

HORUMARINTA DHISMAYAASHA IYO XAFIISYADA GOLAHA

Tan iyo markii Golaha cusub ee la soo doortay 31 May 2021 oo la wareegay Shaqada Golaha Wakiillada 07 August 2021, Shir-gudoonka cusub oo ka duulaya sidii Golaha cusub waajibaadkiisa shaqo ugu gudban lahaa si wanaagsan oo wax ku-ool ah. Sidaa darteed, mudadii Goluhu joogay waxa lagu guulaystay dhowr arrimood oo kala ah:-

1. In dib u habayn iyo Casriyayn lagu sameeyay hoolka Fadhiyada Golewaynaha.
2. In dib u habeyn lagu sameeyay Xafiisyada Gudiyadda qaarkood.
3. In dhisme hal dabaq ah lagu darro qaybta laybareeriga Golaha
4. In Goluhu si ku meel-gaadh ah u kiraystay Guriga Golaha ka dambeeya.

➤ **Dib u habeyn iyo Casriyay lagu sameeyay hoolka Fadhiyada:-**

Waxa dib u habayn, casriyayn iyo qurxin lagu sameeyay Xarunta Fadhiyada Golewaynaha, taas oo lagu sameeyay casriyayn iyo qurxin wax wayn ka badashay muuqaalkii iyo bilicdii Madasha Fadhiyada Golaha, taas oo ka dhigtay inuu Goluhu yeesho xarun la mid kuwa xarumaha Baarlamaanada dalalka dimuqraadiga ah oo bilicsan, waxa la badalay habkii fadhiga Golaha isla markaana la balaadhiyay Fadhiyadii Xildhibaanada iyo fakaagyada u dhexeeya.

Hoolkii hore ee (Chamber) Fadhiyada Golaha markii hore siduu ahaa

Sidoo kale waxa la qurxiyay dhinacyada iyo saqabka oo lagu xidhay qalab casriya oo bilicsan, waxa la badalay goobtii Shir-gudoonka ee hoolka oo Iyana balaadhin iyo qurxin lagu sameeyay. Taasi waxay Golihii ka dhigtay mid soo jiita indhaha bulshada iyo caalamkaba oo muuqaal wanaagsan iyo madal qurxoon, iyadoo laga dheehanayo in Golaha cusub diyaar u yahay inuu waajibaadkiisa shaqo u guto sida ugu haboon ee ugu wanaagsan.

Waxa kale oo la kala xidhay qaybta Mudanyaasha ee Fadhiga iyo qaybta dadweynaha ka soo qayb-gala Fadhiyada ee martida ah halkay fadhiisan jireen oo lagu kala xidhay quraarad, taas oo dadweynuhu iyagoo halka loogu talla-galay fadhiyaan ay si fiican u arkayaan Mudanyaasha iyo hawlaha Golaha ka socda.

Hoolkii (Chamber) Fadhiyada Golaha oo dib u habayn iyo Casriyayn lagu sameeyay

➤ **Dhisme hal dabaq ah oo qaybta laybareeriga Golaha lagu kordhinayo.**

Talaabada labaad, waxa qandaraas lagu bixiyay dhisme hal dabaq ah la saarayo guriga laybareeriga Golaha oo hal dabaq ah, taas dhismahaas oo la bilaabay markii Goluhu galay fasaxa kal-fadhiga 1^{aad} ee bishii October Dhimahas halka dabaq ah oo laga dhigayo hool wayn oo shirarka ah iyo dhowr xafiis, waxaana si hab-sami ah u socda, kaas oo dhowaan soo gaba-gaboobi doona isla markaana fududayn doona in Goluhu yeesho hool shirar oo casriya iyo xafiisyo kale oo Golaha u soo kordha.

➤ **Golaha oo si ku meel-gaadh ah u kiraystay Dhismaha Golaha ka dambeeya.**

Si Goluhu u helo xafiisyo iyo goobo uu ku qabsado waajibaadadiisa shaqo isla markaana qaybaha kala duwan ee aan xafiisyada haysan loogu helo xafiisyo ay ku shaqeeyaan, wuxuu Goluhu si ku meel-gaadh ah u kiraystay aqalka wayn ee Golaha ka dambeeya, kaas oo Gudiyada qaar ka mid ah, xafiisyada garyaqaanada iyo barkin gawaadhida la dhigto u noqon doona Mudanayaasha iyo guud ahaan Golaha, sidoo kale, Mudanayaasha iyo hawl-wadeenada Goluhu waxay ka helayaanhbarxad ay gawaadhida dhigtaan (parking) madaama uu Goluhu cidhiidhi yahay, isla markaana aanu hore u jirn barxad gawaadhida la dhigto.

AQOON-KORODHSIYADII LOO QABTAY MUDANYAASHA CUSUB

Sida aynu ka wada war-qarbno, 31st May 2021 ayaa dadweynaha Somaliland u codeeyeen labo doorasho oo isku sidkanaa, waa doorashada Golaha Wakiilada iyo Doorashada Goleyaasha Deegaanada ee Degmooyinka Dalka. Doorashada G.W. waxay dadweynuhu ku doorteen 82 mudane oo dhamaantood cusub oo matali doonaa dadweynaha Somaliland shanto sano ee soo socota, kuwaasi oo leh awooda, sharci-samaynta, matalaada dadkweynaha, iyo la xisaabtanka waaxda fulinta.

Haddaba, si shaqada iyo gudashada waajibaadka Mudanayaashu ay u noqoto mid hufan oo habsami leh, waxaa Golaha Wakiilada oo taageero farsamo iyo dhaqaaleba ka helaya UNDP, uu u qabtay tababar aqoon korodhsi mudanaasha Golaha taariikhdu markay ahayd **07th -09th September 2021**. Tababarkan oo socdey mudo sadex cisho ah xildhibaanadu waxay ku barten casharo la xidhiidha habka iyo hanaanka shaqo ee Golaha Wakiilada.

Qayb ka mid ah Mudanyaasha Golaha Wakiilada oo Tababar aqoon-korodhsi ka qayb-galay

Waxaana tababarkan bixinayey macalin ka yimid South Africa oo mudo 24 sano ah ka tirsanaa Golaha Wakiilada South Africa, isla markaana leh aqoon durugsan oo la xidhiidha sharci dejinta. Waxaa sidoo kale macaliim ka ahaa tababarkan qaar ka mid ah xildhibaanadii hore ee Golaha Wakiilada, uga khibrada badnaa, waxaana ku jiray Mudane Cabdiqadir Jirde Ismaaciil, Cabdicasiis Maxamed Samaale, iyo Siciid Maxamed Cilmi.

Mudanasha cusub ayaa tababarkan si fiican ugu faa'iideystay mudadii sadexda cisho ahayd ee uu socdey. Waxaanu ka qabsoomay hoolka shirarka iyo aroosyada ee Maango Garden, ee magaalada Hargeisa.

➤ **Tababar Aqoon korodhsi oo ay qaar ka mid ah xildhibaanadu ka qaybgaleen**

19th -20th October 2021 Tababar kale oo aqoon korodhsi ayaa qaar ka mid ah xildhibaanada cusub ka qaybgaleen, waxaanu ka dhacay Maansoor hotel, Hargeisa, waxaanu socdey mudo 2 cisho ah. Tababarka ayaa waxaa soo qaban-qaabiyey Hay'adda Max Blanch oo ah hay'ad Germal ah. Tababar ayaa intuu uu socdey waxay xildhibaanadii ka qayb-galay ku barten casharado la xidhiidha shaqada baarlamaanka iyo awooda baarlamaanka ee dastuurku siiyey, ujeeda guud ee laga lahaa tababarkan wuxuu ahaa in xildhibaanada la dhiso aqoontooda la xidhiidha fahanka shaqa baarlamaanka iyo wajibaadkooda dastuuriga ah, si ay shaqadooda ugu gudan karaan si hufan oo wanaagsan, shaqadooduna u noqoto mid midho dhal leh oo wanaagsan. Tababarkan waxaa bixinayey, sadex macalin oo mid ahaa ajaanib, labada kalena ahaayeen laba macalin oo khibrad wanaagsan u leh shaqada baarlamaanka iyo sharci, waa mudane Rayte – oo ka tirsanaa mudanaashii hore, isla markaana ah constitutional lawyer.

➤ **Tababar Aqoon korodhsi oo ay ka qayb-galeen xoghaymaha Guddiyadda Golaha Wakiilada.**

31st October 01st Nov 2021 Golaha Wakiilada oo taageero ka helaya UNDP, ayaa abaabulay tababar dhawr-cisho ah, oo xoghaymaha guddiyada Golaha Wakiiladu ka qayb-galeen. Tababarkan ayaa ujeedadiisu ahayd in la kobciyo aqoonta shaqaalaha guddiyada G.W. si ay si hufan ula shaqaynkaraan una caawin lahaayeen mudanaasha guddiyada Golaha wakiilada.

Tababar mudadii uu socdey waxay xoghaymaha guddiyada ku barten aqoon muhiim ah, oo la xidhiidha shaqadooda, waajibaadkooda shaqo. Waxayna ka faa'iideysteen shaqaaluhu aqoontii la dhigayey mudadii aqoon-korodhsigu socdey. Aqoon korodhsigan waxaa dhigeyey macliim maxaliya oo aqoon fiican u leh shaqada maamulka iyo baarlamaankaba.

WAX-QABADKII QAYBTA MAAMULKA XOGHAYNTA GOLAHA

Qaybta Maamulka Golaha Wakiillada oo ah qaynta Shaqada Golaha gacanta ku haysa had iyo jeerna u heenan u adeegida Golaha iyo Mudanayaasha la soo doortay, waxay ka kooban tahay Xoghaye Guud, ku-xigeen Xoghaye Guud iyo Waaxyo tiradooddu tahay 14 Waaxood iyo Xafiiska La-taliyayaasha.

Waaxyaha iyo Qaybaha Xoghayntu waxay leeyihiin Hab-raacyo iyo Hagayaal ay u raacaan habka shaqada iyo fulinteeda iyo sidoo kale wada-shaqaynta qaybaha kale ee Golaha, taas oo waax kasta ama unug kasta oo qaybta maamulka xoghaynta ka mid ah u fududaynsa inay shaqadeeda u gudato habka iyo hanaanka ugu wanaagsan.

Sidoo kale, Goluhu wuxuu leeyahay Mareeg (website) ay bulshadu kala socoto Shaqada, sidoo kale laga helayo dhamaan dukumentiyada Golaha ee dhamaystirma sida Warbixintada, Shuruucda, Hadal-qoraalada iyo Minuteska, sidoo kale Goluhu wuxuu leeyahay mereego baraha bulshada ah sida Youtube Channel, Facebook Page iyo Twitter si joogto ah loogala socdo Shaqada iyo hawlaha Golaha ka socda. Mareegta iyo bogag Baraha Bulshada ee Goluhu waa:-

1. www.Somalilandparliament.net
2. [Golaha Wakiilada J. Somaliland - YouTube](#)
3. [Facebook/Golaha Wakiilada Jamhuuriyadda Somaliland | Facebook](#)

Mudadduu Golahan cusubi joogay, waxyaabaha ay qaybta Waaxda Xoghayntu oo aan halkan lagu soo koobi karrin. Hadana, waxyaabaha ugu muhiimsan ee qaybtay waxa ka mid ah:-

- Inay Xildhibaanada la soo doortay u diyaarisay oo u qaybisay Kit hordhaca oo Buugaag ah kuwaas oo ka kooban habka Xil-gudashada Shaqada Golaha, habraacyada Shaqooyinka kala duwan, Dastuurka JSL, Xeerka ugu muhiimsan sida Xeerka Ismaamulka Gobolada iyo Degmooyinka, Xeerka Maamulka Maaliyada, Xeerka Nidaamka Garsoorka, Xeerka Hantidhawrka Guud iyo Xeerar kale.
- Qaybta Xoghaynta Maamulka Goluhu Waxay dhamaan mudanayaasha Golaha ee Cusub ay u sameeyeen kaadhahka aqoonsiga ID cards, iyadoo Mudane kasta oo Golaha ka mid ah la siiyay kaadhkiisii aqoonsiga ee Xubinmada Golaha Wakiilladda oo laf ah.
- **31st October 01st Nov 2021** waxa Xoghaymaha Gudiyada iyo Hadal-qoraalka loo qabtay Tababar shaqo oo socday mudo laba cisho ah, tababarkaas oo shaqaalahaas lagu tababaray shaqada Gudiyada iyo Doorarka shaqo ee Xoghaymaha looga baahan yahay gaar ahaan sida loo qaado Minutes ka iyo sida Warbixinada Gudiyada loo diyaariyo,

sidoo kale waxa lagu baray hab-dhaqanka iyo akhlaaqiyaadka looga baahan yahay xoghaynta Golaha.

- Si loo helo inuu Golahan Wakiillada cusub yeesho Qorshe Istaraatiijiyadeed uu ku shaqeeyo muddo xilleedkiisa sanno ee soo socda **(5 years Stratigic Plan)** waxay qaybta Maamulka oo xog ogaal u ah shaqada Golaha iyo Waxyaabaha ay qaban karaan muddaasi ay soo diyaariyeen Qorshe Istaraatiijiyadees shan sanno ah oo qabyo-qoraal ah kaas oo Goluhu ka duulayo marka uu sameysanayo Qorshe Istaraatiijiyadeedkiisa 5 sanno (5 years Stratigic Plan), qabyo qoraalkaas oo diyaar ah Golalaha hadda.

MUDANYAASHA GOBOLADII LAGA SOO DOORTAY KU NOQDAY

➤ Xildhibaanada laga soo doortay Gobolka Saaxil:-

Xildhibaanada Gobolka Saaxil iyagoo Gudanaya Waajibaadkooda mataalaadeed ee bulshadii soo dooratay, waxay noqdeen xildhibaanadii ugu horeeyay ee iyagoo wada socda dhamaantooda Gobolkoodii dib ugu noqday.

Lix Xildhibaan oo ka mid ah Xildhibaanada Gobolka Saaxil oo Ujeeddadda kormeerkooda faah-faahinaya

Ujeeddadda safarkoodu ahaa inay xog-ogaal u noqdaan xaalada guud ee bulshada ee Gobolka sida arrimaha bulshada iyo xaaladooda nololeed. Hadaba, 10 Xildhibaan ee laga soo doorto Gobolka Saaxil waxay **Bishii October** socdaal ku tageen Gobolka, si ay ugu soo mahadnaqaan dadkii soo doortay, isla markaana u koormeeraan xogogaalna ugu noqdaan baahiyaha bulsho ee Gobolka Guud ahaan ka Jiray. Iyadda oo Xildhibaanadu taas ka duulaya waxay kormeer xog-waraysi ah ugu tageen dhammaan Hay'adaha kala duwan ee halkan hoose ku xusan:-

1. Guddoomiyaha Gobolka Saaxil.
2. Golaha Deegaanka Degmada Berbera.
3. Guddoomiyaha Waxbarshada Gobolka
4. Maamulka jaamacada badda.
5. Isuduwaha Wasaarada caafimaadka.
6. Haamaha Shidaalka.
7. Wakaalada Biyaha Berbera.

8. Ganacsatada Berbera.
9. Golaha Deegaanka Sheekh.
10. Guddoomiyaha Waxbarshada ee Degmada Sheekh.
11. Jaamacada Culuunta Beeraha iyo Xoolaha.
12. Jeelka Weyn ee Berbera.

Xildhinaanadu intii ay joogeen Gobolka waxay aad uga shaqeeyeen oo kuurgelida Baahida Deegaanka, iyagoo warbixin ka dhagaystay Maasuuliyiinta kala duwan ee Gobolka ka shaqeeya, si ay wax uga ogaadaan wixii la qabtay, wixii caqabada ee u baahan in la xaliyo iyo wixii hormar ah ee la sameeyey.

Xildhibaanada Gobolka Saaxil oo kulamo kala duwan la qaadanaya Madaxda heer Gobolka iyo heer Degmo ee G. Saaxil

Warbixinta Guud ee kormeerkaas, waxay xildhibaanadu la wadaagi doonaa Golewaynaha iyo shir-guddoonka, dhammaan Cidda ay khusayso sida Wasaaradaha iyo Hay'adaha kale ee dawlada. Iyagoo oo wixii ay soo arkeen iyo waxay soo jeeninaynayaan ku soo darri doono warbixinta guud, gaar gaarna ula wadaagi doonaan meelaha ay u arkaan inay wax ka qaban karaan baahiyaha ay soo arkeen.

SAFARADII DALKA DIBADDIISA

➤ **Safarkii Gudidda Arrimaha Dibadda ee Dalka Kenya.**

Gudidda Golaha Wakiilada u qaabilsan Arrimaha Dibada, Iskaashiga Caalamiga ah, Qorshaynta Qaranka iyo Maal-gashigu waxay Safar ugu baxday Taariikhdu markay ahayd **24/10/2021** wadanka Kenya, Safarkaas oo uu hogaaminayay Gudoomiyaha Guddidaasi, intii ay safarka ku joogtay Wadanka Kenya waxay la kulmeen Xildhibaanada iyo Senator ka tirsan Baarlamanka Kenya, waxayna ka wada hadleen xidhiidhka labada dal sidii kor loogu sii qaadi lahaa iyo xidhiidhka labada Baarlamaan ee Kenya iyo Somaliland, waxay Guddidu uga warameen xaalada dalka, doorashooyinkii u qabsomay, waxayna labada dhinac isku fahmeen xoojinta xidhiidhkii labada Baarlamaan iyo kii kooxdii Xildhibaanada Baarlamanka Kenya (caucus).

Xubnaha Gudidda Siyaasadda Arrimaha Dibada oo Safar ku tagay Dalka Kenya

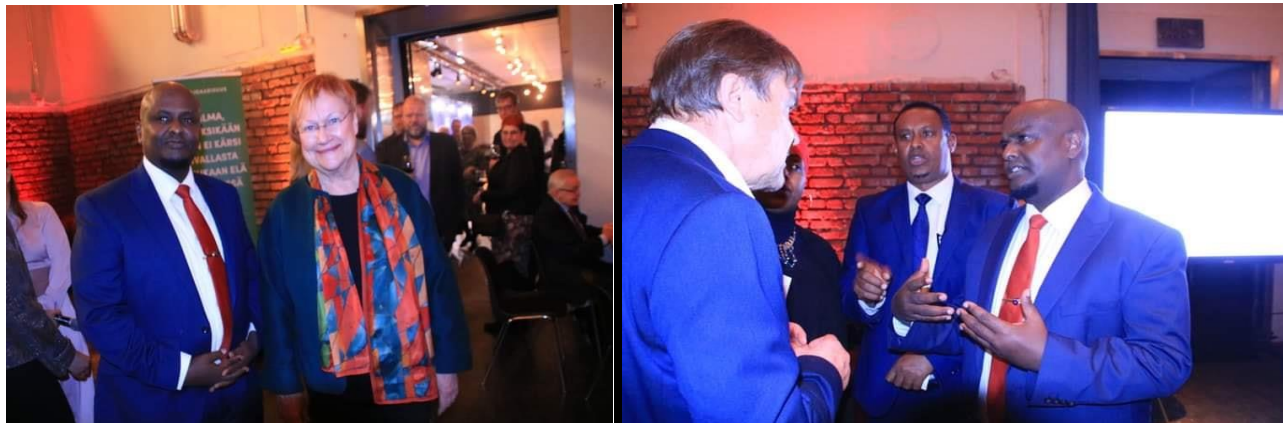
➤ **Safarkii Gudidda Arr. Dibada ee Gudoomiye ku-xigeenka 1aad hogaaminayay**

4/11/2021 waxa Safar shaqo ku tagay Dalka Finland Gudidda Arrimaha Dibada, Iskaashiga Caalamiga ah, Qorshaynta Qaranka iyo Maal-gashiga iyo Gudoomiye ku-xigeenka 2^{aad} ee Golaha Wakiilada **Md. Cali Xaamud Jibriil** oo hogaaminayay Gudidda, iyadoo dalkaas si weyn loogu soo dhoweeyey ka dib markay martiqaad ka heleen Xisbiga Social Democrats Party (SDP) ee Dalkaas iyo Wakiilka Somaliland ee Finland. Gudoomiye ku-xigeenka 2^{aad} iyo Guddidu mudadii ay ku sugnaayeen Dalkaasi waxay kulamo kala duwan la yeesheen Madaxda Dalkaas, kulankoodii kowaad waxay la qaateen Madaxweynihii hore ee Dalka Finland **Miss Tarja Halonen** oo si diiran u qaabishay Gudidda, waxaana ay ka wada hadleen xidhiidhka ay Somaliland la leedahay Finland oo ka mida wadaamada taageera geedi-socodka dimuqraadiyada Somaliland.

Safarkii Guddoomiye ku-xigeenka laad iyo Xubnaha Gudidda Arrimaha Dibada ee Dalka Finland

Miss Halonen ayaa kulan Gudidda u sheegtay inay in dalkeeda Finland sii wadayso dhiirigelinta hay'addaha dimuqraadiga ah ee Somaliland ee uu ka mid yahay Golahan Wakiildada ee la doortay 31 bishii May ee sanadkan. Guddoomiye ku-xigeenka iyo Xubnaha Gudidda ayaa dhankooda uga mahadceliyay Finland taageerada ay u fidiso Somaliland, waxayna u sheegay in Somaliland ay diyaar u tahay la shaqaynta beesha Caalamka.

Guddoomiyaha ku-xigeenka laad oo la taagan Madaxwaynihii hore ee Dalka Finlnad iyo Madax kale

Waxa kale oo Gudiddu intii ay safarka Dalka Finland ku jireen ay kulan la yeesheen Guddoomiye ku-xigeenka xisbiga haya talada dalka Finland **Miss Tarja Kantola** oo sidoo kale qaabilsan kaalmada dibadda iyo **Kimma Kiljunen** oo ah Guddoomiyaha Guddida Arrimaha Dibadda ee Baarlamaanka Finland waxay madaxdas kala duwan ee Dalka Finland isla qaateen sidii Somaliland looga taageeri lahaa adeegyada aass-aasiga ah.

Xubnaha Guddida Arri. Dibada iyo qaar ka mid ah Madaxda Dalka Finland sida Gudoomiye ku-ixgeenka Baarlamaanka Finland

Sidoo kale Waxayna Guddidu kulamo kala duwan la yeelatay madax ka tirsan Wasaaradda Arrimaha Dibadda, Hay'addaha Finnfund, iyo Finnpartnership, Gudoomiye ku-xigeenka Baarlamanka Finland, Xoghayaha Guud ee Xisbiga SDP, hay'adda International Solidarity Foundation (ISF) iyo Jaaliyadda Somaliland.

WUFUUDIHII IYO MADAXDII KALE EE SHIR-GUDOONKU LA KULAMAY

Shir-gudoonka Golaha Wakiilada cusub ee la doortey **03August 2021** markii ay Xilka la wareegeen ka dibna waxaa ay kulano, bariido, hambalyo, iyo shaqaba isugu jira xafiiskooda kula yeesheen, madax kala duwan oo ka kala socdey xafiisyo hay'addo kala duwan. Waxayna kala ahaayeen sidan:-

➤ **kulankii Shir-gudoonka iyo Madaxa Hay'adda UNSOM**

10 August 2021 ayuu Gudoomiyaha Golaha Md. C/risaaq Axmed Khaliif wuxuu kulan la yeeshay madaxa **hay'adda UNSOM** ee Somaliland **Mr. Simon Strachan** oo uu ku weheliyo Ahmed Osman oo ah madaxa xuquuqal insaanka ee UNSOM xafiiskeeda Somaliland.

Kulankan oo ujeedadiisu ahayd is-barasho iyo xog-iswaydaarsi wuxuu Gudoomiyuhu is-barashada ka dib, la wadaagay madaxa Hay'adda UNSOM qorshaha Golaha Wakiiladu doonayo in uu ku talaabsado sannaddaha soo socda, kuwaas oo ay ugu mudan yihiin in Goluhu uu waajibaadkiisa dastuuriga ah u guto si hufan oo hawl-karnimo leh. Dhinaca kale Mr. Simon ayaa balan-qaadey intii suuro gal ah in ay Golaha la shaqeeyaan wixii taageero ee ay awoodaan la wadaagi doonaan mustaqbalka dhaw.

Kulankii Shirgudoonka (Gudoomiyaha iyo ku-xigeenka laad) ay la yeesheen Madaxda Hay'adda UNSOM

Sidoo kale kulankan waxaa Gudoomiyaha ku wehelinayey Gudoomiye ku-xigeenka 1^{aad} Mudane Siciid Mire Faarax (Giire) oo dhiniciisa sheegay in Goluhu rabo in uu sameeyo horumar dhan kasta ah mudada ay xilka hayaan. Kulankan oo qaatay saacado waxaa uu ku soo

dhamaadey is-afgarad iyo is-bogaadin, waxayna labada dhinac ku balameen wada-shaqeyn ay yeeshaan mustaqbalka.

➤ **Kulankii Shir-gudoonka iyo Hay'adda UNDP**

22nd August 2021 Shir-gudoonka Golaha Wakiiladu wuxuu kulan kula yeeshay xafiiskiisa saraakiil ka socota UNDP, kulan oo ahaa is-barasho iyo mid shaqaba madaama Hay'adda UNDP ay si toos ah ula shaqayso Golaha Wakiilada, is-barasho kadib, waxaa madaxda UNDP oo uu horkacayo madaxa xafiiska Hargeisa **Mr. Samiira Hassan iyo Mascuud Cabdi**, ay shirgudoonka cusub u sharaxeen waxyaabihii ay ka caawiyeen Golaha Wakiilada intii ay la shaqeynayeen oo ahayd mudo 9 sano ah.

Ujeedadda inay u sharaxaan Shir-gudoonka cusub waxyaabihii ay Golaha kala soo shaqeeyeen ahayd in ay war-galiyaan shirgudoonka cusub iyo wax yaabaha ay UNDP ka caawiso Golaha Wakiilada, sida ay ula shaqeeyaan iyo xidhiidhka wada shaqayneed ee soo jireenka ah ee ay la leeyihiin guud ahaan Somaliland, gaar ahaan Golaha wakiilada.

➤ **Kulankii Shir-gudoonka iyo Saraakiisha IRI**

05th September 2021 Shirgudoonka cusub ayaa kulan la qaatay madax ka socda Hay'adda International Republic Institute (IRI), Kulanka oo daarnaa is-barasho iyo inay IRI ku wargaliso inay la shaqeeyaan Golaha cusub sanaddaha soo socda, isla markaana ay hadda ku hawlan yihiin inay xafiis ka furtaan Somaliland.

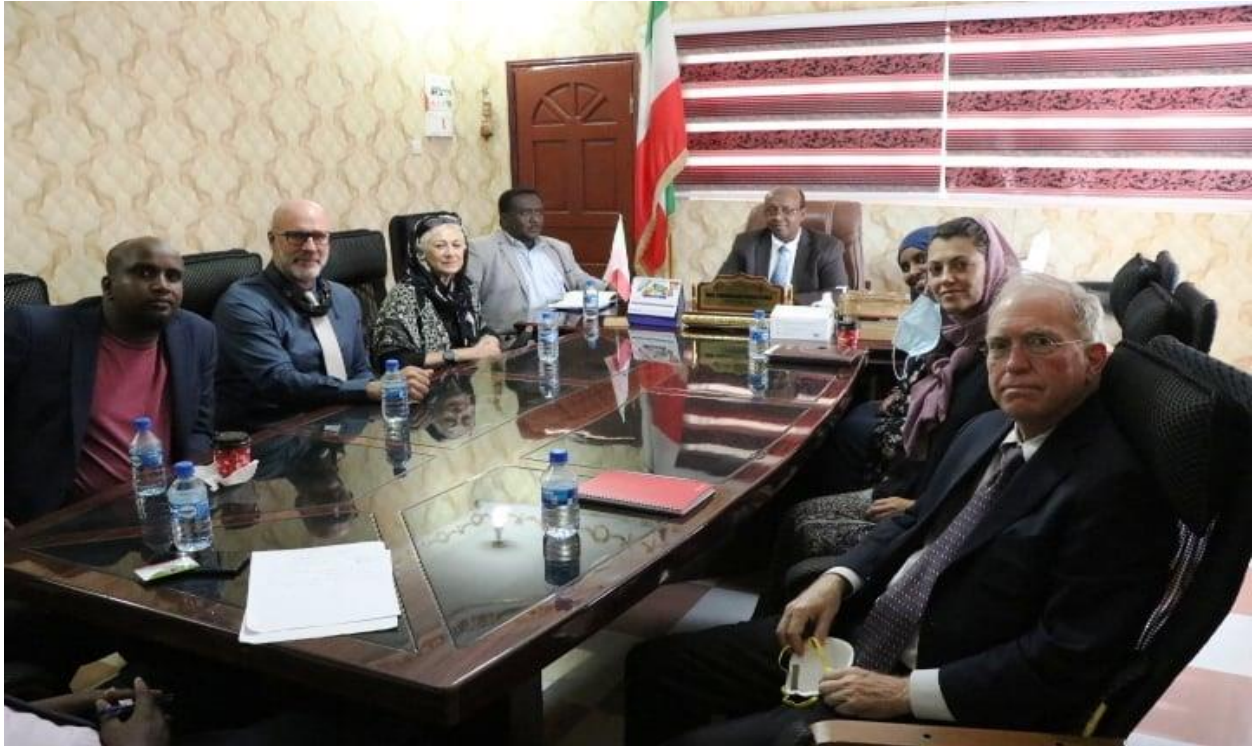
Kulankii Shirgudoonka (Gudoomiyaha iyo ku-xigeenka laad) iyo Madaxda Hay'adda IRI

Ugu dambeyn, wuxuu Gudoomiye khaliif dhankiisa xusey inuu Golaha Wakiilada ee uu hogaamiyaa uu doonayo inay wax badan qabtaan, isla markaana diyaar u yihiin cidkasta oo doonaysa inay la shaqeeyaan ama ka taageerta inuu Goluhu qabto shaqo badan mudada ay xilka hayaan ee ah shanta sanno.

➤ **Kulankii Shirgudoonka iyo Hay'adda CCF**

23 September 2021 Gudoomiyaha Golaha Wakiilladu Md. Cabdirisaaq Khaliif Axmed wuxuu Xafiiskiisa kulan kula qaatay Madaxa iyo Agaasimaha fulinta ee **Hay'adda CCF** oo ka shaqaysa ilaalinta duur-joogta iyo sharciyaqaano Caalamiya kuwaas oo sheegay inay

Golaha kala shaqayn doonaan samaynta xeerar iyo shuruuc lagu ilaaliyo duur-joogta iyo deegaankaba.

Kulankii Gudoomiyaha Goluhu xafiiskiisa kula yeesahy Madaxda Hay'adda CCF

Gudoomiyaha ayaa soo dhaweeeyey madaxda Hay'adda una sheegay inay la shaqayn doonaan Gudidda Golaha u qaabilsan Deegaanka iyo khayraadka dabiiciga ah si ay hawlahaas u fududeeyaan mustaqbalka dhaw

➤ **Kulankii shirgudoonka iyo Ambassador-ka UK ee Somaliland iyo Somalia**

12th September 2021 Shir-gudoonka ayaa la kulmay Safiirka Dawlada Ingiriiska ee Somaliland iyo Somalia **Kate foster**, oo uu waheliyo madaxa xafiiska Hargeisa **Mr. Stuart brown**, kulankan oo ahaa hambalyayn Golaha Cusub iyo Shir-gudoonkiisa, is-barasho iyo bogaadin ayaa waxaa uu ka dhacay xafiiska Gudoomiyaha.

Safiirka UK ee Somaliland ayaa u hambalyeeyey doorashada dimuquraadiga ahayd ee guud ahaan ka dhacdey Somaliland ee lagu soo doortey Golaha Wakiilada ee Shanaad iyo Golayeesha deegaanka ee degmooyinka dalka, sidoo kale wuxuu hambalyeeyey doorashada shir-gudoonka iyo sida ay dawlada UK ugu faraxsan tahay, nidaamka doorashooyinka iyo dimuquraadiyada ee Somaliland, waxaanu sheegay in dawlada UK ay diyaar u tahay, inay marwalba Somaliland ka taageerto horumarka, doorashooyinka iyo Amnigaba.

Sidoo kale, Gudoomiyaha Golaha Wakiilada, ayaa dhinaciisa soo dhawayn u muujiyey safiisk UK ee Somaliland, waxaanu sheegay in uu diyaar u yahay la shaqaynta cid kasta oo Somaliland ka taageerta, dawlada wanaaga iyo dimuquraadiyada iyo dhismaha Qaranka ee socda.

➤ **Kulankii Shir-gudoonka iyo Ambassador-ka Isutaga Emirates – UAE**

Wakiilka Dawlada Imaaraadka Carabta UAE, ayaa kulan hambalyo iyo salaam ah ku soo booqday shir-gudoonka cusub, waxaanu sheegay inuu ka safiir ahaan iyo dawlada ahaanba ay ku faraxsan yihiin doorashada Somaliland qabsatey iyo amniga iyo nidaamka kala dambaynta leh ee ka jira guud Somaliland.

Kulankii Shirgudoonka (Gudoomiyaha iyo ku-xigeenka 1aad) iyo Ambassador-ka Isutaga Emirates – UAE

Gudoomiye khaliif ayaa isna dhiniciisa soo dhaweeyey sheegay inay ka Gole Wakiillo ahaan uga mahad celinayaan safiiska booqashadiisa, kana gudoomaan hanbalyada.

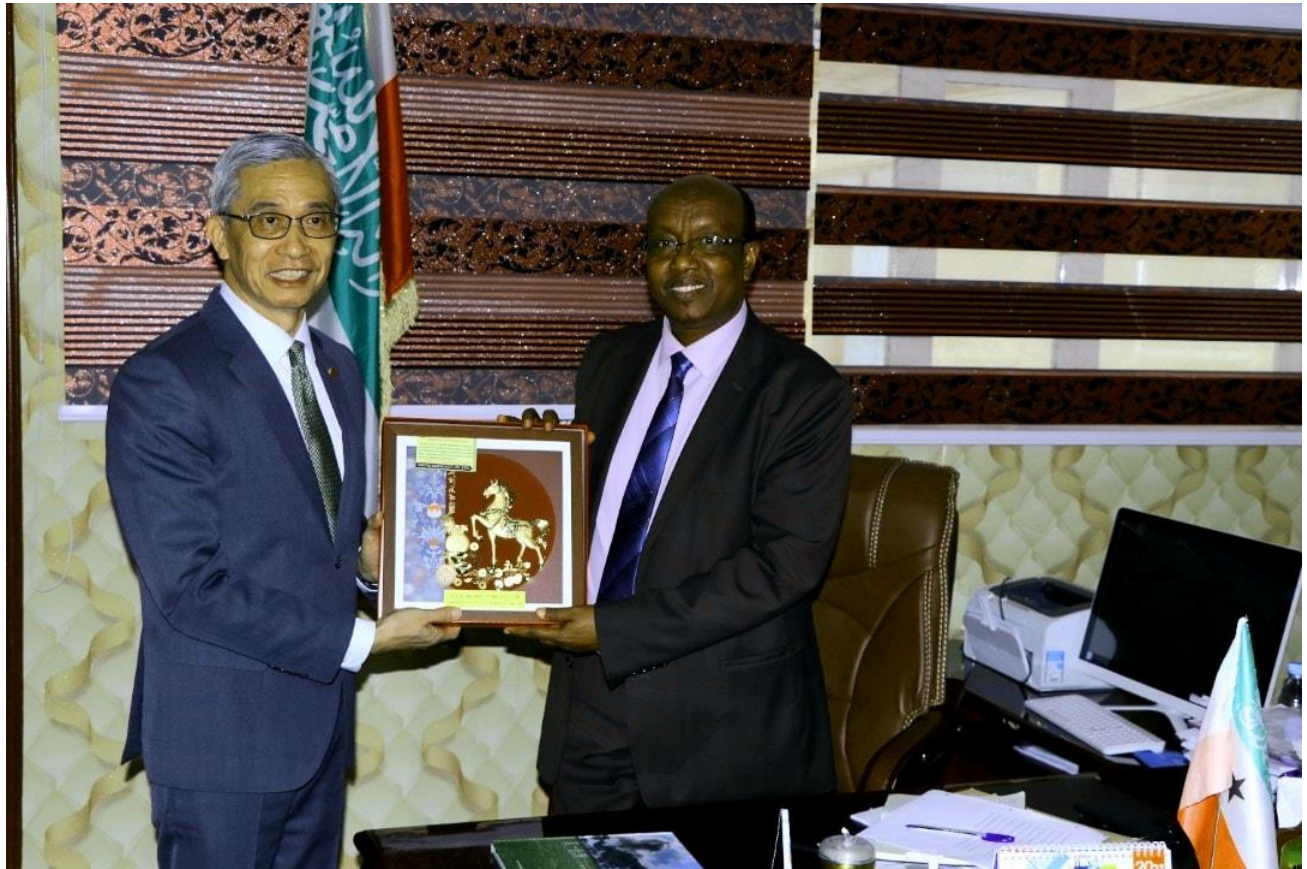
➤ **Kulankii Shir-gudoonka iyo Ambassador-ka Dalka Ethiopia**

Safiika dawlada Ethiopia, ayaa kulan hambalyo iyo salaam ah ugu imi shirgudoonka cusub, waxaanu sheegay inuu ka safiir ahaan iyo dawlada ahaanba ay ku faraxsan yihiin doorashada Somaliland qabsatey iyo amniga iyo kala dambaynta Somaliland dheertahay Dawaldaha Gobolka. Gudoomiye khaliif ayaa is dhiniciisa soo dhaweeyey sheegay inay ka xafiis ahaan uga mahad celinayaan safiiska booqashadiisa, kana gudoomaan hanbalyada, marka walba Somaliland ay jaarnimada fiican iyo walaltinimada labada bulsho jecelyihiin inuu sii waaro.

➤ **Kulankii Shir-gudoonka iyo Ambassador-ka Dalka Taiwan**

Safiirka dawlada Taiwan ee Somaliland ayaa booqasho ugu yimi shir-gudoonka cusub ee Golaha Wakiillada, booqashadan oo ahayd hambalyayn, bogaadin, isagoo safiirku sheegay

in isaga iyo dawladiisa Taiwan-ba ay ku faraxsanyihiin doorashada ka dhacdey Somaliland guud ahaan ka dhacdey guud ahaan iyo doorashadii shirgudoonka Golaha. Waxayna sheegeen Taiwan inay diyaar u tahay inay Somaliland iska kaashataan dhinaca dimuquraadiyada.

Kulankii Gudoomiyuhu la yeeshay Ambassador-ka Dalka TAIWAN

Dhinaca kale, Gudoomiyaha Golaha Wakiilada Md. C/risaaq Axmed Khaliif wuxuu si farxad iyo qadarin leh u soo dhaweeyey Safiirka Taiwan Somaliland u fadhiya, wuxuuna xusay sida ay Somaliland diyaar ugu tahay inay iskaashadan Tiawan.

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiillada JLS

LIISKA TIXRAACYADA.

B Liiska Shakhsiyaadkii Golaha horyimi

1. Dr. Sacad Cali Shire Wasiirka Wasaarada Horumarinta Maaliyada
2. Md. Mustafe Maxamed Cali Bille Wasiirka W. Shaqa-galinta iyo Arr. Bulshada iyo Qoyska
3. Marwo. Shukri X. Ismaaciil Baandare Wasiirka Wasaarada Deegaanka
4. Md. Maxamuud Xasan Sacad (Saajin) Wasiirka Wasaarada Ganacsiga iyo Dalxiiska
5. Md. Farxaan Aadan Haybe Gudoomiyihii hore ee Hay'adda Shaqaalaha
6. Axmed Cabdi Dirir Hanti-dhowraha Guud
7. Axmed X. Cumar Askar Agaasimaha Cisbitaalka Guud ee Hargeysa
8. S/Guuto Axmed Cawaale Yuusuf Taliyaha Ciidanka Asluubta
9. Nuux Maxamed Xuseen Gudoomiyihii hore ee Gudidda Qandaraasyada Qaranka
10. Miss Tarja Halonen Madaxweynihii hore ee Dalka Finlad
11. Mr. kimma Kiljunen Gudoomiyaha Gudidda Arrimaha Dibda Baarlamaanka Dalka Finland
12. Mr. Simon Strachan Madaxa Hay'adda UNSOM ee Somaliland
13. Mr. Kate Foster Safiiska Dawlada Ingiriiska ee Somaliya iyo Somaliland
14. Mr. Stuart Brown Madaxa Xafiiska Hargeysa ee Safaarada Ingiriiska Somaliya iyo Somaliland
15. Mascuud Cabdi Xafiiska UNDP Hargeysa
16. Samiira Xassan Xafiiska UNDP Hargeysa

T. Sawiro Muujinaya Shaqooyin kala duwan

1. U Yeedhista Masuuliyiinta Xukuumada
2. Mashaariicda Sharci ee Golaha Horyaal

No.	Magaca Xeerka	Marxalada uu Marayo	Cidda Gacanta ku haysa
1.	Xeer-hoosaadka Golaha Wakiilada	Ansixin	Guddi gaar ah
2.	Xeerka Shaqaalaha Dawlada	Guurtida ka soo noqday	Golewaynaha
3.	Xeerka Sahminta iyo Soo saarista Shidaalka	Guurtida ka soo noqday	Golewaynaha
4.	Xeerka Illaalinta Xuquuqda Caruurta	Akhriska 1 ^{aad}	Gudidda Shuruucda
5.	Xeerka Ka hor-tagga Xakamaynta, Kaganacsiga iyo Tahriibka Dadka	Akhriska 1 ^{aad}	Golewaynaha
6.	Xeerka Macdanta Qaraanka	Akhriska 1 ^{aad}	Gudidda Deegaanka
7.	Wax ka badalka Xeerka Maaraynta Maaliyada Dawlada	W. W. Maaliyada	Xafiiska Gudoomiyaha
8.	Wax ka badalka Xeerka Dakhliga Cashuuraha	W. W. Maaliyada	Xafiiska Gudoomiyaha
9.	Qabyo-qoraalka Xeerka Shirkadaha Caymiska	Akhriska 1 ^{aad}	Gudidda Dhaqaalaha
10.	Xeerka Dakhliga Shidaalka	Akhriska 1 ^{aad}	Gudidda Dhaqaalaha

3. Axnsixinta Masuuliyiinta Qaran
4. Xeerarka Guurtida ka soo noqda
5. Iyo Wixii kale ee soo kordha

Shir-gudoonka Golaha Wakiillada JSL

